Darbo žmonių Dienraštis
Kaina $5.50 Metams
Užsieniuose $6.50
Brooklyne $6.00
Metams

LAISVĖ

THE LITHUANIAN DAILY

Ruoškime vasarines pramogas "Laisvei" paremt. Jos yra didelė atrama šiam lietuviškos liaudies dienraščiui.

No. 118 LAISVĖS ANTRASAS: 427 LORIMER STREET Telefonas: Stagg 2-3878 Brooklyn, N. Y., šeštadienis, Gegužės (May) 18, 1940 Pavienio Numerio Kaina 3c. Metai XXX. Dienraščio XXII

KRISLAI

Portland, Maine.
Bostone.
Jack Sharkey.
Kliubai.

Rašo **L. Prūseika**

Šias pastabas rašau Portland, Maine. Vakar, 14 d. gegužės, turėta draugiškas pasikalbėjimas ir jo pasėkoje susikūrė Lietuvių Literatūros Draugijos kuopa iš aštuonių narių. Draugai pasižadėjo greitu laiku padidinti savo kuopą.

Nors Portlande lietuvių labai mažai, bet yra susipratusių, širdingų žmonių.

Linkiu kuopai geriausios kloties.

—o—

Na, o kad taip Maine valstijos lietuviai šią vasarą surengtų gerą pikniką "Laisvės" naudai? Galėtų susidėti Lewistono, Rumfordo ir Portlando lietuviai. Jie turi gan stiprias organizacijas. Rumfordo LDS kuopa turi 90 narių, o LLD 32 narius. Lewistone LLD kuopa turi jau apie 40 narių. Rumforde yra stipri moterų draugija. Lewistono ir Rumfordo pašelpinės draugijos veikia vieningai. Be to, aplink Rumfordą, Lewistoną ir Portlandą yra apie 60 lietuvių farmerių.

Į pikniką galima būtų pakviesti ir Foxcrofto lietuvius.

Ką manote, draugai?

—o—

Praslinkus savaitei laiko po mano prakalbų Bostone, teko dalyvauti LDS 62 kuopos susirinkime. Drg. J. Burba atsivedė 8 naujus narius. Po to jis man pareiškė: tikiuosi gauti dar penkis naujus. Gi jaunuolių kuopa, bėgiu vienos savaitės, gavo 10 naujų narių.

Bostone Lietuvių Darbininkų Susivienijimui yra plati dirva.

—o—

Nashua, N. H., dzūkai pusėtinai gerai susiorganizavę. "Laisvė" jų tarpe labai plačiai pasiskleidus. Drg. Šimutis man sakė, kad jis ir dabar gauna naujų skaitytojų. Lietuvių Literatūros Draugijos kuopa, kuri seniau buvo visai menka, jau turi 22 narius. Bet narių skaičių tikrai galima padvigubinti.

Rodosi, jau minėjau "Laisvėj," kad Haverhill'io draugai gavo 15 naujų narių. Lewistone gauta trys nauji, Rumforde devyni. Stoughtone atgaivinta kuopa.

Worcestery, per mano prakalbas, d. Bakšys gavo kelis naujus. Sakėsi tuoj gausiąs dar bent dešimtį.

Tuo būdu, Massachusetts ir Maine valstijose vajus žada būti pasekmingu.

—o—

Jack Sharkey, kaip išrodo, turįs ambicijų būti Massachusetts valstijos leitenantu gubernatorium — ant demokratų tikieto. Tą jis pasakė ir vienoj lietuvių pramogoj, kuri įvyko So. Bostone. Tik klausimas, ar demokratai jį nominuos?

Tačiau, Bostone aš girdėjau daug kritiškų pastabų link Sharkio. Jam trūksta visuomeniškumo.

—o—

Man labai patiko Norwoodo ir Lowellio draugai. Pas juos gera tvarka ir geras pasisekimas su LDS, LLD ir KP. Abiejose kolonijose gerai susidainavę chorai ir pavyzdingas vieningumas. Abiejose kolonijose "Laisvė" labai gerai išsiplatinusi.

Abiejose kolonijose yra ir progresyvių biznierių.

—o—

Lewistone visos lietuvių organizacijos nusitarė surengti bendrą pikniką Vilniaus krašto žmonių paramai. Niekas neatsisakė nuo to bendro darbo.

Tačiaus, su kuo tik teko kalbėti, visi stato klausimą: o kaip su politinių kalinių paliuosavimu? Kaip su "Laisvės" ir "Vilnies" įsileidimu Lietuvon?

—o—

Massachusetts valstijoj labai daug kliubų, o kliubai turi savo biznius-užeigas. Nekurie iš kliubų pavyzdingi, progresyviški—pav., Hudsone ir tūlose kitose vietose. Bet yra kliubų, kur idėjiškumo nėra, kur net progresyvių laikraščių nėra.

Kliubai turėtų būti progresyvės ideologijos centrai.

—o—

Tai iki pasimatymo Brooklyne. Apie 21-22 gegužės jau būsiu Brooklyne. 19 d. gegužės (šį nedėldienį) bus prakalbos Waterbury, Conn.

Rooseveltas Reikalauja Amerikai 50,000 Lėktuvų, dar Virš Biliono Dolerių Kariniams Tikslams

Tūli Kongresmanai, Unijos ir Studentų Grupės Protestuoja, Kad Prezidentas Traukia Ameriką į Karą

Washington. — Prezidentas Rooseveltas geg. 16 d. reikalavo, kad Jungtinių Valstijų kongresas paskirtų dar bilioną ir 182 milionus dolerių smarkiau ginkluot Ameriką. Prezidentas kalbėjo kongreso rūme sykiu kongresmanams ir senatoriams, ir jam karštai plojo republikonai ir demokratai senatoriai ir kongresmanai, be skirtumo.

Nėra abejonės, kad kongresas užgirs Roosevelto reikalavimą; tai kariniams Amerikos tikslams ateinančiais metais bus išleista 3 bilionai ir 276 milionai dolerių. Nes jau nuo pirmiau paskirta 2 bilionai armijai, laivynui ir orlaivynui.

Prez. Rooseveltas, be kitko, teigė, jog turi būt taip išvystyta ir išplėtota orlaivių statyba, kad Amerika galėtų per metus pasibudavot 50 tūkstančių orlaivių. Jis siūlė, kad kongresas paskirtų $896,000,000 pažymėtiems ginklavimam armijos, laivyno ir orlaivyno; bet reikalavo pavest dar 286 milionų dolerių į paties prezidento žinybą, kad jis galėtų šią sumą pinigų išleist "šalies apsaugai ir gynimui" pagal jo paties nuožiūrą bei supratimą.

Paramą Fabrikantam

Rooseveltas sakė, kad didelė dalis tų 286 milionų "bus daugiausia pašvęsta išplėtot gamybą orlaivių, priešlėktuvinių kanuolių ir lavinimui lakūnų ir karių, kurie veiks tais pabūklais." Žymi dalis šių pinigų bus skiriama kaipo parama fabrikantam praplatint dirbyklas lėktuvų, priešorlaivinių kanuolių ir kitų karo pabūklų.

Prezidentas savo kalboje nurodė, kaip "tūla" Europos šalis galėtų orlaiviais lengvai užpult Jungtines Valstijas, Panamos Kanalą ir Pietų Amerikos respublikas. Jis teigė, kad Jungtinės Valstijos turi būt priruoštos ne tik apsigint, bet apgint ir visas kitas amerikines šalis.

Kongresmanai V. Marcantonio ir J. Coffee apgailestavo, jog prezidentas Roosevelt as neužtikrino, kad jis stengsis išlaikyt Ameriką nuo karo. Marcantonio pareiškė, kad prezid. Rooseveltas su šia kalba tikrumoj ruošia Ameriką karui.

New York.—"Daily Worker" rašo, jog Rooseveltas taip sukruto ginkluot Ameriką tuom tikslu, kad priruošt ją karui už talkininkus prieš Vokietiją.

Dartmoutho Kolegijos ir Harvardo Universiteto studentai protestavo prieš Roosevelto kalbą, kaip karo kurstytoją; įvairios unijos siunčia jam protestus ir nurodo, kad jis rengiasi įvelt Ameriką į karą.

"Penkta Kolumna" Gali Padėt Vokiečiam ir Italam Užimt Šveicariją

London. — Čia kalbama, kad vokiečiai daro spaudimą Šveicarijai, kad jinai pasiduotų į Italijos globą.

Šveicarija turi 4 milionus gyventojų. Daugiau kaip 3 milionai jų kalba vokiškai ir keli šimtai tūkstančių—francūziškai ir itališkai. Tarp vokiškų šveicarų yra daug nazių. Anglų valdininkai bijo, kad nazių "penktoji kolumna" (eilė) ten gali iš vidaus padėt Vokietijai-Italijai užimt Šveicariją.

Prieštarauja Pranešimai Apie Narviką, Norvegijoj

Stockholm, Švedija. Talkininkai skelbia, kad jie bile kada galėsią visiškai apsupt vokiečius Narvike, šiaurinėje Norvegijoje, jeigu vokiečiai nepabėgs iš Narviko. Talkininkai ten smarkiai veikia tankais, lėktuvais ir kanuolėmis; o vokiečiai neturį tankų ir permažai pas juos kanuolių.

Vokiečiai Sustiprinę Savo Pozicijas Narvike

Berlin.—Vokiečių komanda sako, kad vokiečiai Narvike atmušę talkininkų atakas ir sustiprinę savo pozicijas į šiaurius nuo Narviko.

Hitleris Duoda Pagarbą Buvusiam Kaizeriui

Berlin. — Hitlerio įsakymu, vokiečiai pastatė karinius garbės sargus ties palocium buvusio Vokietijos kaizerio Wilhelmo, kuris tebegyvena Doorne, Holandijoj.

Hitlerio valdžia leidžia Wilhelmui grįžt į Vokietiją, jeigu jis to norėtų; bet tada jis turėtų prižadėti gyvent kaip privatiškas pilietis ir nesikišt į politiką.

Jei ex-kaizeris Wilhelmas grįš į Vokietiją, jis, turbūt, apsigyvens viename dvare Rytinėje Prūsijoje, kaip sako artimi jam žmonės.

London, geg. 17.—Anglų komandieriai sako, kad vokiečiai "labai pavojingai gręsia" talkininkam vakarų fronte; bet, girdi, dar esą vilties atsilaikyti.

Vokiečiai Nuskandino Buvusį Amerikos Laivą "President Harding"

London.—Vokiečių lėktuvai bombomis nuskandino buvusį Amerikos keleivinį laivą "Prezident Harding" arti Belgijos, užpereitą penktadienį. Žinia apie jo nuskandinimą buvo perleista spaudai po šešių dienų.

"President Harding", 13,869 tonų laivas, neseniai buvo parduotas Belgijos kompanijai ir perkrikštytas į "Ville de Bruges."

Vokiečių Lėktuvai Padarė 90,000 Tonų Nuostolių Talkininkų Laivams

Berlin.—Vokiečių komanda paduoda, kad jų orlaiviai per dieną gegužės 15-tą nuskandino du talkininkų naikintuvus ir vieną submarią, taip pat penkis kareivinius transporto laivus; o tarp šių laivų vienas buvo 32,000 tonų, vienas 5,000 tonų ir vienas 10,000 tonų; ir pastarasis likęs nuskandintas su kareiviais.

Be to, vokiečių lėktuvai oro bombomis tą pačią dieną sunkiai sužeidę du talkininkų karinius laivus naikintuvus ir keturis prekinius laivus, o jūroje ties Narviku dar vokiečių lakūnai uždegę vieną kareivinį priešų laivą, 18,000 tonų įtalpos, ir kitą 1,500 tonų.

Oro bombomis vokiečiai tą dieną viso sunaikinę apie 55,000 tonų talkininkų laivų ir pavojingai sužeidę 35,000 iki 45,000 tonų laivų.

Žurich, Šveicarija.—Vokiečiai ir šveicarai uždarė perėjimą per sieną iš vienos šalies į antrą ir atbulai, per Rheino upę tarp Baselio ir Constanzos ežero.

Vokiečiai gabena daugiau kanuolių į Šveicarijos pasienį ir praktikuojasi statyt pontoninius tiltus per Rheino upę.

Vokiečiai Jau tik 75 Mylios nuo Paryžiaus; Užėmė Namurą

Berlin, geg. 17.—Tarptautinė Žinių Agentūra praneša, kad vokiečiai, vydami francūzus ir anglus atgal, pasiekė punktus jau tik 75 mylios nuo Paryžiaus.

Didžiosios vokiečių kanuolės jau bombarduoja Francijos sostinę Paryžių.

Vokiečiai oro bombomis nuskandino Francijos karinį laivą naikintuvą ties Dunkerque.

Vokiečiai užėmė Belgijos tvirtovišką miestą Namurą; pralaužė francūzų Maginot tvirtovių liniją per 60 mylių ploti į pietų vakarus nuo Sedano tvirtovės; suėmė 12 tūkstančių francūzų-anglų į nelaisvę, o tarp jų ir du francūzų generolus; nuskandino talkininkų šarvuotlaivį ir sužeidė kelis Anglijos ir Francijos karinius laivus naikintuvus; nukirto žemyn 59 francūzų orlaivius, o iš savo pusės prarado 15 orlaivių.

Vokiečiai sulaužė francūzų-belgų liniją tarp Antwerpo ir Sedano; jūrinėje holandų Zeeland provincijoje vokiečiai atėmė iš anglų-belgų-holandų Tholen salą.

Paryžius, geg. 17.—Francūzų vyriausybė pripažįsta, kad vokiečiai sekmingai atakuoja talkininkus ir toliau vakariniame fronte. Vokiečiai taip pagilino savo įkirstus "kylius" į talkininkų frontą, kad vokiečiam telieka tik 23 mylios pasiekt Francijos miestą Rheims; jie, be kitko, užkariavo ir Rethel miestelį, Francijoj.

Francūzai jau neginčija, kad vokiečiai prasilaužė skersai visą Maginot tvirtovių liniją Sedano srityj.

Ostend, Belgija, geg. 17.—Belgijos valdžia vakar pabėgo iš sostinės Brusselio į Ostendą.

Brussels, Belgija, geg. 17.—Vokiečiai užėmė Wavre, arti Brusselio.

Paryžius, geg. 17.—Vokiečiai užėmė Louvain miestą, Belgijoj, nors diena pirmiau anglai buvo trimis kontr-atakomis atmetę vokiečius iš rytinės to miesto dalies.

Berlin, geg. 17.—Francūzų ir anglų kariuomenė galvatrūkčiais bėga iš vakarinio fronto nuo vokiečių linkui Paryžiaus, kaip sako vokiečių komanda.

VOKIEČIAI NUŽYGIAVĘ 60 MYLIŲ FRANCIJON PER DIENĄ

Berlin, geg. 17.—Vokiečiai pripažįsta, kad didieji Francijos tankai, sveriantieji po 70 tonų, buvo laikinai suturėję vokiečius ties Sedanu; bet vokiečiai prieštankinėmis kanuolėmis ir orlaiviais privertę bėgt ir tuos milžiniškus tankus. Vydamiesi francūzus ir anglus, vokiečiai šiame fronte nužygiavo pirmyn 60 mylių per dieną.

TIKRAI PRALAUŽTA MAGINOT TVIRTOVIŲ LINIJA

Paryžius, geg. 17.—Francūzų komandieriai pripažįsta, kad vokiečiai pralaužė Francijos Maginot tvirtovių liniją ir dabar yra ne toliau kaip už 100 mylių nuo Paryžiaus.

Šveicarai Nušovė Žemyn Vokiečių Orlaivį

Schaffhausen, Šveicarija.—Trys vokiečių bombiniai orlaiviai skrido per Šveicarijos kampą. Greitas šveicarų lėktuvas apšaudė vieną vokiečių bombininką ir privertė jį nusileisti žemyn. Vienas vokiečių lakūnas sužeistas, du išliko sveiki, o jų orlaivis sudegė. Kiti du vokiečių orlaiviai pabėgo.

SOVIETAI TEIGIA, KAD TALKININKAI PIRMIAU RENGĖSI MARŠUOT PER HOLANDIJĄ IR BELGIJĄ PRIEŠ VOKIETIJĄ, NEGU VOKIEČIAI PRIEŠ JUOS

Sako, kad Holandija ir Belgija Buvo Įrankiai Anglijos ir Francijos

Maskva.—Vyriausias laikraštis Sovietų Komunistų Partijos, "Pravda" sako,—"tai Anglijos ir Francijos imperialistai kalti, kad išsiveržė antrasis imperialistinis karas Europoje, nes jie andai atmetė Vokietijos pasiūlymą taikytis."

Sovietų vyriausybės organas "Izviestija" rašo:

"Anglija ir Francija jau pirmiau rengėsi per Holandiją ir Belgiją užpult Vokietiją. Bet vokiečiai užbėgo talkininkam už akių tuose kraštuose. Anglų - francūzų komanda vėl pavėlavo."

"Pravda" sako:

"Buržuazija Holandijos ir Belgijos jau nuo pirmiau pritarė planams Anglijos-Francijos kapitalo" (prieš Vokietiją); "ir po to, kai talkininkai prakišo Skandinavijos kraštuose" (Danijoj ir Norvegijoj), jie dar labiau spyrė Holandiją ir Belgiją kuo greičiausiai eit karan išvien su talkininkais prieš Vokietiją. Anglai ir francūzai buvo pasirengę paverst Belgiją ir Holandiją ginklų laukais prieš svarbiausius Vokietijos centrus. Bet vokiečiai greičiau veikė; tai Vokietijos armija dabar gali grąsint svarbiesiems Francijos centram, ir vokiečių orlaiviai iš arčiau veikt prieš Angliją...

"Anglija ir Francija įtraukė Holandiją ir Belgiją į saužudystės kovą už anglų ir francūzų imperialistus...

Verksmai dėl Mažų Šalių

"Anglų ir francūzų buržuazijos spauda rauda, kad Vokietija sulaužė tarptautinius įstatymus žygiais prieš mažąsias bepusiškas tautas... Bet pagal kokias tarptautines teises Anglija tuojaus užėmė Faroe ir Lofoten salas, paskui Islandijos salą, kurios priklausė Danijai. Anglija atsiuntė savo kariuomenę į Islandiją pirmiau, negu į Holandiją, nors Islandija daug toliau nuo Anglijos, negu Holandija.

Kova dėl Holandijos Kolonijų

"Anglų ir francūzų kariuomenės pasiskubino užimt Holandišką Vakarinę Indiją ir pagal spaudos pranešimus, Anglija taipgi pasiuntė būrius savo kariuomenės į Holandišką Rytinę Indiją."

Svarbiausi Sovietų laikraščiai, "Pravda" ir "Izviestija" rašo, kad nepavykus anglam ir francūzam Skandinavijoj, Holandijoj ir Belgijoj, **dabar Anglija ir Francija stengsis įtraukti Balkanų šalis kariaut už talkininkus, "kapstyt žarijas svetimomis rankomis."**

Kivirčai tarp Amerikos ir Japonijos

"Izviestija" sako, kad Anglija ir Francija yra kaltos už karo išplėtojimą, o vienas iš jų politikos vaisių yra ir tas, kad dabar "smarkiai paaštrėjo prieštaravimai tarp Jungtinių Valstijų ir Japonijos ryšyje su prasidedančia kova dėlei Holandiškos Rytinės Indijos."

Amerika Šaukia Namo Savo Piliečius iš Anglijos

Washington. — Amerikos valstybės ministerija paragino savo piliečius kraustytis iš Anglijos į vakarinį Airijos pakraštį: mato pavojų, kad vokiečių lėktuvai gal pradės daugmeniškai bombarduot Angliją.

Anglijoj ir Šiaurinėj Airijoj paskutiniu laiku buvo apie 7,000 Amerikos piliečių.

ORAS.—Šį šeštadienį šilčiau ir gal bus lietaus.

LAISVĖ

LITHUANIAN DAILY, PUBLISHED BY

The Laisve, Inc.

every day, except Sunday

Established April 5, 1911

427 LORIMER STREET, BROOKLYN, NE YORK

Tel. Stagg 2-3878

President . . . . . Jos. Kairys
Secretary-Treasurer . . . J. Gasiunas
Editor . . . . . Roy Mizara

SUBSCRIPTION RATES:

United States, per year	$5.50
Brooklyn, N. Y., per year	$6.00
Foreign countries, per year	$6.50
Canada and Brazil, per year	$5.50
United States, six months	$3.00
Brooklyn, N. Y., six months	$3.25
Foreign countries, six months	$4.00
Canada and Brazil, six months	$3.00

Entered as second class matter March 11, 1924, at the Post Office at Brooklyn, N. Y., under the Act of March 3, 1879.

Vilniečių Suvažiavimas Pasekmingas

Pereitą sekmadienį įvykusis "Vilnies" Bendrovės šėrininkų suvažiavimas buvo pasekmingas. Tarp kitko, "Vilnis" pastebi: "Bendrovės suvažiavime dar sukelta aukomis, prenumeratom ir bilų atmokėjimu $752.50."

Reikia atsiminti, kad daugiausiai pasveikinimų ir aukų "Vilnis" gavo per savo didžiulį jubilėjinį koncertą, įvykusį balandžio mėnesį Čikagoje.

Jeigu tiek pinigų gauta dabar, tai tas tik parodo, kaip gražiai čikagiečiai savo dienraštį įvertina.

Emma Goldman

Prieš keletą dienų Toronte (Kanadoje) numirė anarchistė Emma Goldman. Ji turėjo 70 metų amžiaus.

Gimusi Lietuvoje, ši moteriškė dar jauna būdama atvyko į Ameriką. Čia ji ilgainiui patapo anarchiste. Savo laiku ji sukėlė daug skandalų Amerikoje.

Kaip ir kiti anarchistai, Emma Goldman ilgainiui išsigimė. Jeigu pas ją kada nors buvo kiek tiek darbininkiškumo, tai pastaruoju laiku tas viskas išgaravo. Ji buvo didelis priešas Sovietų Sąjungos; ji pradėjo garbinti kapitalistinę sistemą.

Nepaisydama jokios valdžios, Emma Goldman norėjo, kad ir Sovietų Sąjungoj jokios valdžios nebūtų; kad ją kapitalizmas greičiau galėtų pasmaugti. Bet kadangi ten valdžia yra, tai Emma Goldman prakeikė Sovietus. Ji net knygą parašė visaip sovietinę tvarką niekindama.

Dėlto, kad ji patapo Sovietų Sąjungos priešas, tai buržuazinė spauda labai gražiai atsiliepė ir apie josios mirtį. Apie Emmą Goldmaniutę toji spauda rašo, kaipo apie kokią tai didelę ypatą.

Kiek Yra Karo Orlaivių?

Karo orlaiviai vaidina labai svarbią rolę šiame kare. Dabar visokių yra spėliojimų. Bet vienu klausimu visi sutinka, būtent, nepaisant, kad Anglijai ir Francijai karo orlaivius gamina Amerikoj, vis vien Vokietija ore yra galingesnė už anas.

Washingtone militaristai mano, kad Vokietija turi 14,000 karo orlaivių, Anglija—10,000, Francija—4,000, Belgija—500 ir Holandija—300. Reiškia, pagal šį apskaitliavimą Talkininkai turi jų daugiau.

Bet ponas T. P. Wright, vice-prezidentas Curtiss-Wright Orlaivių Corp., kuris per pastaruosius šešius metus dažnai važinėjo po Europą, yra gerai susipažinęs su šalių orlaivininkyste, tai mano, kad Vokietija turi 32,000 orlaivių, jų tarpe karinių tarp 20,000 ir 24,000. Anglija ir Francija viso turi iki 25,000 orlaivių, jų tarpe karinių 12,000 iki 18,000. Italija turi nuo 4,000 iki 5,000 karo orlaivių.

Jo apskaitliavimu, Vokietija pasistato per mėnesį iki 3,000 karo orlaivių, Anglija iki 1,100, o Francija tik 400.

Admirolas Yetes Stirling mano, kad Vokietija turi iki 14,000 karo orlaivių, o Anglija, Francija, Belgija ir Holandija tik 9,000.

Visi nustebo, kad Vokietija taip plačiai naudoja parašiutus. Parašiutais nuleidimas armijos yra Sovietų Sąjungoj atsiradęs, kur laike manevrų ne vien tūkstančius parašiutistų nuleidžia, bet nuleidžia net nedidelius tankus ir kanuoles. Sako, kad vokiečiai savo spaudoj rašė apie Sovietų parašiutistus, būk "tai nieko nereiškianti armija". O dabar patys plačiai juos naudoja. Vadinasi, jie vieną dalyką sakė, o kitaip darė.

Balkanai, Italija ir Karas

Kiekvieną dieną galima laukti Italijos įstojimo karan. Kur ji puls, ar per Šveicariją ant Francijos, ar Balkanuose, ar Afrikoj ir Azijoj, ar vienų kartu visur, sunku pasakyti. Vienas yra aišku, kad Mussolinis tik laukia geros sau progos.

Mussolinis pašaukė dar 1,000,000 vyrų į armiją. Tai dabar jis jau turi apie 2,000,000 po ginklu. Jis giriasi, kad gali pastatyti iki 8,000,000 armiją. Jo jūrų laivynas ir orlaivynas yra stiprūs.

Balkanai ginkluoti. **Vengrija** turi po ginklu iki 300,000 armiją ir karo laiku mano išstatyti iki 600,000. **Rumunija,** kuri turi tik apie 18,000,000 gyventojų, o armiją turi iš 1,500,000 vyrų ir karo sąlygose mano išstatyti iki 2,500,000. **Jugoslavija,** veik tiek pat turi gyventojų, kaip Rumunija, jos armija yra 500,000 ir karo sąlygose mano pastatyti iki 2,000,000. **Bulgarija** užlaiko 150,000 vyrų armiją ir karo sąlygose rengiasi išstatyti iki 700,000. **Turkija** turi apie 500,000 armiją ir karo metu mano pastatyti iš 1,500,000 vyrų armiją. **Graikija** sako, kad ji gali pastatyti iki 600,000 kareivių armiją.

Balkanų šalys neša didelius nuostolius, užlaikydamos tokias skaitlingas armijas. Jų tarpe nėra sutikimo. Bet vyriausias joms pavojus, tai ne iš jų viena ant kitos užpuolimo, bet iš stambių imperialistinių valstybių——Italijos, Vokietijos, Francijos ir Anglijos.

Ar tos šalys galėtų tokias armijas išstatyti, tenka abejoti. Dalykas tame, kada stambi imperialistinė valstybė užklumpa mažesnę su galinga jėga, orlaiviais, mechanizuotomis jėgomis, sudaužo centrus, komunikaciją, paima orlaivių laukus, kaip Vokietija padarė Norvegijoj arba Holandijoj, tai dažnai užpulta šalis nei pusės savo jėgų negali surinkti kovai.

Neteko Laivų

Vokietijos nemažas skaičius prekybos laivų buvo pasislėpę nuo Anglijos Holandijos Rytų Indijos prieplaukose. Dabar, kada Vokietija okupavo Holandiją, tai holandų valdžia konfiskavo vokiečių komercinius laivus. Vien Batavijoj paimta 19-ka vokiečių laivų, bendrai 116,000 tonų įtalpos. Jų įgulas, per 900 vokiečių kapitonų, oficierių ir jūreivių suvarė į belaisvių kempes.

Bet ir Vokietija nemažai Holandijos laivų pačiupo. Holandija turėjo apie 1,500 įvairių komercinių laivų, kurių bendras tonažas buvo arti 3,000,000 tonų. Daug tų laivų buvo savo prieplaukose ir kada jas užėmė vokiečiai, tai pateko į jų rankas, nemažai jų paskendo nuo orlaivių bombų, dar daugiau buvo užsienyj arba kelyj, kurie teks Anglijos, Francijos ir Amerikos valdonams.

Orlaiviai

Orlaiviai,—naujausi ginklai. Per trisdešimts metų aviacija atliko didžiausį progresą. Orlaiviai galėtų sekmingai žmonijai tarnauti, bet nelaimė, kad kapitalistinis pasaulis pavertė juos į žudymo įrankius.

Jau Pirmo Pasaulinio Karo laiku orlaiviai vaidino svarbią rolę. Bet dabar, Lenkijoj, Norvegijoj, Holandijoj ir Belgijoj įrodyta, kad jie užima pirmą vietą, kaip sausžemio, taip jūrų kovose. Kas valdo orą, keno karo orlaiviai greitesni, galingesni, jų yra daugiau ore, tas įveikia ir karo laivus, ir tvirtumas.

Francija ir Anglija ne vien namie gaminasi, bet ir Jungtinėse Valstijose yra užsisakiusios apie 12,000 karo orlaivių. Tik neseniai Francijos agentas, ponas Rene Plevin, užsakė dar už $350,000,000 naujų orlaivių.

Amerikos spaudoj prasidėjo ginčai, ką statyti: karo laivus—šarvuočius, ar karo orlaivius. Majoras-leitenantas **William J. Fox** rašo:

"Duok man tik vieną bomberių eskadrilę iš 18 lėktuvų, kiekvieną iš jų su 1,000 svarų bomba ir aš nugalėsiu bile šarvuotį pasaulyje... 18 lėktuvų nuneš 18,000 svarų bombų!... Ką ir kalbėti, ką gali padaryti 1,000 bombanešių, kurie gali nešti 1,000,000 svarų bombų!"

Apskaitliuojama, kad dabar Jungtinių Valstijų nauji šarvuočiai, kurie turės po 45,000 tonų įtalpos, kiekvienas išstatyti ir įrengti atsieis net po $100,000,000. Sako, kad vienas bombanešys lėktuvas atsieina $100,000, tai už vieno karo laivo-šarvuočio lėšas galima pastatyti 1,000 karo orlaivių bombanešių. Mūšio lėktuvas atsieina apie $25,000, tai už vieno šarvuočio lėšas gali pastatyti 4,000 tokių lėktuvų.

Senatorius E. Lundeen nurodo: "Jeigu aš turėčiau pasirinkti, ką statyti—vieną šarvuotį, ar 1,000 bombanešių,—tai, pasiimčiau orlaivius. Manau, kad nereikėtų 1,000 orlaivių sunaikinimui vieno šarvuočio."

Ponas P. G. Morris, orlaivių specialistas, reikalauja, kad Jungt. Valstijos tuojau statytų nemažiau, kaip 6,000 orlaivių-bombanešių. Dabar orlaivių gamintojai reikalauja, kad daugiau statytų orlaivių, nes jiems iš to pelnas. Karo laivų budavotojai nepasiduoda, jie sako, kad dar karo laivai neatgyvenę savo amžiaus, kad jų reikią statyti daugiau.

SLA Pild. Tarybos Rinkimų Pasekmės

Pereitą ketvirtadienį balsų skaitymo komisija baigė skaityti (antru kartu) balsavimus SLA Pild. Tarybos. Naudojantis gerai patikimais daviniais, balsavimų pasekmės yra tokios:

Į Prezidentus:

Bagočius	2,998
Laukaitis	2,979
Miliauskas	784

Į Vice-Prezidentus:

Mažiukna	3,522
Kerševičius	3,133

Į Sekretorius:

Vinikas	3,978
Pilka	1,830
Michelsonas	856

Į Iždininkus:

Gugis	3,020
Bačiūnas	2,789
Žebrys	817

Į Iždo Globėjus:

Mockus	3,591
Mikužiutė	2,879
Dargis	2,509
Brazauskas	2,380
Januškevičius	994
Urbonas	662

Į Daktarus-Kvotėjus:

Dr. Stanislovaitis	2,755
Dr. Biežis	2,779
Dr. Graičiūnas	1,110

(Plačiau apie šiuos rinkimus bus rašyta sekamuose "L." numeriuose.)

Stengiasi Išgriebt Nuskandintus Narvike Laivus

Narvik, Norvegija.—Vokiečiai mėgina išgriebt ir pasitaisyt kelis negiliai nuskandintus prekinius laivus Narviko įlankoj.

Vokiečiai pasitaisė elektros stotį už 3 mylių nuo Narviko.

Norvegai naziai oficieriai padeda vokiečiams gintis.

Vokiečių Lėktuvai iš Norvegijos Užpulsią Angliją

Stockholm, Švedija.—Vokiečiai persiuntė labai daug savo orlaivių į Norvegiją. Manoma, kad iš ten jie rengiasi bombarduot Angliją.

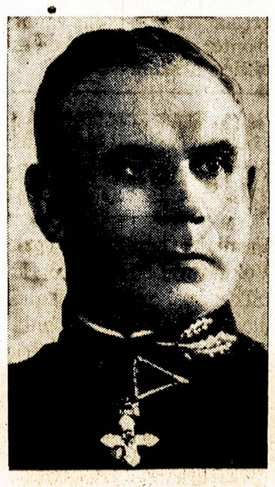

Gen. Vitkauskas, naujasis Lietuvos kariuomenės vadas

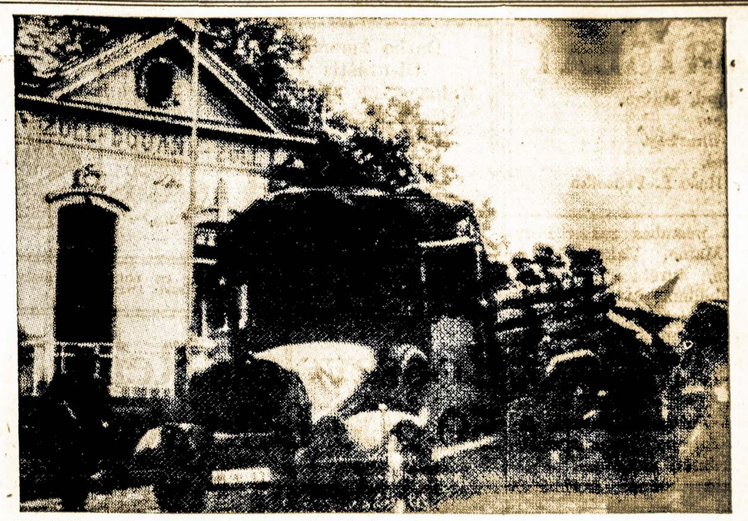

Vokiečių militarinis trokas (sunkvežimis) dunda per Belgiją į karo frontą.

Kiek Atsieina Užlaikyti Milioninė Armija

Italijos fašistai priešakyje su Mussoliniu dabar jau turi 2,000,000 armiją? Žinoma, tai nėra taikai, nes tokios armijos užlaikymas labai brangiai atsieina. Armijos vyrai nedirba produktyvio darbo. Jie tik moka, kaip viską naikinti. Jų maistas, drabužiai, ginklai, amunicija, susisiekimo ir kitos priemonės—vis tai valstybės pinigai.

Jeigu Francijos mechanizuota divizija nužygiavo 50 amerikoniškų mylių, tai tas žygis jau kainavo $7,000 pinigais—kūras, neskaitant pačios mašinėrijos susinešiojimo. Jeigu submarinas paleido keturias torpėdas, tai jos jau kainavo $40,000 pinigų. Ir jeigu orlaiviai—bombanešiai skrenda manevro žygiui, jie meta bombas, tai tas taip pat valstybei kainuoja pinigus, nes orlaiviai nešiojasi, jie degina kūrą ir meta bombas į cielių, kurios kainuoja pinigus. Jeigu pėstininkai, ar raiteliai, ar kanuolininkai išžygiavo pratimams, tai tas taip pat kainuoja pinigų. O kur kareivinės, lėktuvų ir tankų patalpos, kitoki visoki ginklai ir amunicija?

Armija naikina šalies turtą, bet nieko nesutveria. Miliono kareivių užlaikymas daug atsieina. Dabar Rumunija užlaiko 1,500,000 armiją, jeigu ilgai taip bus, tai ta valstybė turės be karo susmukti. 1,500,000 vyrų tik naikina šalies turtą, o nieko nesutveria! Italija mobilizavo 2,000,000 vyrų, jos išlaidos dar daugiau padidėjo ir taip ilgai negali būti. Ji turės tą armiją leisti "darban".

Europoj proporcionaliai apskaitliuoja, kad paprasto kareivio aprengimas ir apginklavimas atsieina $80 į metus, o užlaikymas dar $240; jo išmokinimas ginklą vartoti apie $110, o amunicija, ginklai, tas, ką jis sunaudoja kol išmoksta, per metus atsieina apie $1,000. Reiškia, vieno kareivio išmokinimas, apginklavimas, paruošimas karui atsieina valstybei iki $1,700. Tai 1,000,000 kareivių rupiai apskaitliavus, atsieina apie $2,000,000,000.

Kiek Kainuoja Ginklai?

Milionas armijos apginkluoti, suteikiant jai šautuvus, kulkasvaidžius, kanuoles, ir kitus ginklus vėl atsieina apie $1,300,000,000.

Šautuvas su durtuvu yra vertas $30; kas atsieis apie $15,000,000 apginklavimui tos armijos. Pištalietai, priešorlaivinės ir prieštankinės kanuolės atsieis apie $30,000,000. Francūziška 75 milimetrų kanuolė atsieina $6,800, o didžioji kanuolė vežama ant traukinio atsieina net iki $200,000 ir daugiau. Artilerija bendrai kainuoja iki $150,000,000.

Tai tik apginklavimas. O kur išlaidos ant amunicijos, kurią sueikvoja. Manoma, kad 1,000,000 kareivių mokinimas per dieną, taikos laiku, atsieina nemažiau $3,000,000. Karo sąlygose būna baisus pinigų eikvomas, nes pirmame Pasauliniame kare į dieną viena kanuolė iššaudydavo iki $118,333 vertės šovinių. Didelės kanuolės svaidinys vienas atsieina $240, o labai didelių net iki $8,400.

Mechanizacija ir Mobilizacija

Aprūpinimas milioninės armijos automobiliais, šarvuočiais ir motoriniais dviračiais valstybei atsieina iki $175,000,000. Tokiai armijai reikia nemažiau 2,000 tankų, kurių kiekvieno kaina yra apie $5,000 (mažų), tai už tankus dar reikės sumokėti $20,000,000, o didieji tankai vienas atsieina pastatyti iki $50,000, be kurių armija negali apsieiti. Todėl milioninės armijos mechanizacija atsieina iki $388,000,000.

Kiek Atsieina Orlaiviai?

Paprasti mūšio orlaiviai atsieina pasigaminti nuo $25,000 ir aukščiau, o didieji bombanešiai nuo $100,000 iki $200,000. Milioninė armija, kad galėtų sekmingai veikti, tai turi turėti nemažiau 3,000 įvairių karo orlaivių ir apie 15,000 lakūnų ir mechanikų. Tas viskas vėl atsieina $700,000,000. Orlaiviai nešiojasi, jų dalys genda, dar ir susikulia, taip, kad į mėnesį reikia nemažiau 1,000 rezervinių orlaivių, kas atsieina nemažiau $3,500,000.

Taikos sąlygose vieno miliono armijos užlaikymas į dieną atsieina iki $26,000,000. Karo sąlygose tas daug daugiau, laike 1914-1918, Anglijai miliono armijos užlaikymas į vieną dieną atsiėjo $37,000,000.

Taikos sąlygose 1,000,000 armijos išmokinimas, apginklavimas, užlaikymas į metus atsieina net **$9,500,000,000.** Tai reiškia, pusantro karto tiek, kaip Jungtinių Valstijų valdžia turi visų įplaukų.

Dabar galime pagalvoti, ką reiškia Amerikos žmonėms, kada tūli valdininkai nori pakelti Jungtinių Valstijų armiją iki 1,000,000 žmonių? Ta armija prarytų ne vien visas valdžios įplaukas, bet kas met dar apie $4,000,000,000 padarytų skolų!

Val. Sūnus.

Klausimai ir Atsakymai

Klausimas

Gerbiami Tamstos: Malonėkite per "Laisvę" atsakyti į mano klausimą, kaip galima greičiau. Klausimas eina apie Ispanijos kovotojų reikalus.

Aš gavau atsišaukimą nuo Spanish Refugee Relief Campaign, 381 Fourth Ave., New York City. Po tuo atsišaukimu pasirašo Felice Clarck.

Vėliau "Laisvėje" tilpo blanka ir Ispanijos kovotojų reikalams. Pasirašo Anna Vaznis, 419 Lorimer St., Brooklyn, N. Y .

Ar tos abidvi įstaigos rūpinasi tuom pačiu reikalu ir kuriai reikia siųsti aukas? Antras dalykas. Lietuvių Literatūros Draugijos 73 kuopa aktyviai dalyvavo šelpime lojalistų. Todėl dar yra pas mane gerų drabužių tam tikslui. Yra 96 kavalkai ir 6 poros čeverykų. Ar galima jas sunaudoti ir kur reikia pasiųsti?

Viso labo tamstom,

V. K.

Atsakymas

Taip, abidvi tos įstaigos rūpinasi Ispanijos kovotojais. Bet surinktos aukos ant "Laisvėje" tilpusios blankos turi būti siunčiamos ten nurodytu adresu, būtent, Anna Vaznis var-

(Tąsa ant 4 pusl.)

LITERATŪRA ir MENAS

Nemylėt Aš Negaliu

Kai pavasaris gražus
Išpilsto savo dažus
Tarp medelių ir gėlių—
Nemylėt aš negaliu.

Kai vyšnių balti žiedai
Dreba, krisdami žemai,
Ir slepiasi tarp žolių—
Nemylėt aš negaliu.

Kai žibuoklės paupėj,
Saulei šviečiant, pakrantėj,
Praveria šimtus akių—
Nemylėt aš negaliu.

Kai kvapsnūs rožių žiedai,
Vasaros naktyj, ramiai
Šnabždasi su vėjeliu—
Nemylėt aš negaliu.

Proncė.

Nansenas

Pereitais metais Spaudos Fondas (Kaunas, Vytauto pr. 23) išleido Juozo Jurginio gana įdomiai parašytą knygą vardu "Nansenas," 318 pusl., iliustruota, kaina 3,50 litų.

Fridtjofas Nansenas — tai žmogaus vardas, žmogaus pasižymėjusio šiaurės tyrinėjime ir humanistiniame darbe gelbstint Rusijos baduolius, besirūpinant karo pabėgėliais ir belaisviais.

Nanseno visas gyvenimas, jo būdas yra tiek įdomus, kad pradėjęs skaityti šią knygą, nenori padėti. Sekĩ vieną pergyvenimą po kitam ir vis randi naujo, traukiančio susipažinti.

Kaip Nansenas išgarsėjo? O, tam buvo, sakysime, aplinkybės, ir dar daugiau—žmogaus noras siekti kas dar nepasiekta, asmens ryžtingumas, drąsa, tinkamas apsisprendimas. Matome jį baigusį gimnaziją ir egzaminuose gavusį geriausius pažymius iš gamtos mokslų, matematikos ir istorijos. Prisieina pasirinkti tolesnę studiją. Kokia profesija jam geriausia tiktų, jis pats nežinojo. Todėl kitais metais jis laikė paruošiamuosius egzaminus visiems fakultetams, kad panorėjęs galėtų persikelti iš vieno fakulteto į kitą. Šituos egzaminus jis išlaikė geriausiais pažymiais. Tačiau į kurią pusę krypti, vis dar negalėjo galutinai nuspręsti. Tuos egzaminus išlaikęs buvo bestojąs visai ne į universitetą, o į karo mokyklą. Bet tuoj susigriebė:

—Ne, verčiau aš mokslui, ne ginklui tarnausiu.

Jis gavo progą su profesorium Collet plaukti į ledinuotąjį vandenyną ir sugrįžęs iš tos pirmos kelionės buvo labai patenkintas. Tai buvo jo pirmoji stambesnė gyvenimo praktika. Teko pamatyti šaltį, maisto stoką, vandenį, gyventi be patogumų, susitikti su daugeliu pavojų, jų neišsigąsti ir užsigrūdinti. O tas jam buvo reikalinga.

Būdamas dėkingas tėvams, Norvegijos miškams, kalnynams, jūros ledynui, Bergeno muziejui, kuriame jis dirbo, Neapolio akvariumui ir visiems kitiems, kurie Nanseną išmokė dirbti ir gyventi, gyventi ir mokytis, jis pasiryžo ką nors duoti savo tautai, savo kraštui, o taip pat mokslui ką nors duoti, ką nors gera padaryti, kad mirdamas žinotum, dėl ko gyventa.

Pavojų bijot?

Ne, ne Nansenui! Jis suprato ir įsitikino, kad didžiuosius žygius žmogus atlieka tada, kai nebesti jam kelio atgal. Jis turi eiti pirmyn, jis turi siektis! Ir štai jis susiruošia ekspediciją į šiaurę, pasiryžęs siekti toliau negu kitų buvo pasiekta. Kad nemanyti apie nepasisekimus, apie grįžimą atgal, jis ir savo laivui davė vardą "Pirmyn"!

Ir pasiekė toliau, negu kitų buvo pasiekta, nors tatai buvo ne žaislas žaisti, o pavojai ant pavojų, o vargo — tiek ir tiek.

Iškilo pasaulinis karas. Nansenas nebuvo pacifistas, nebuvo šalininkas gavus smūgį į kairę ausį, atsukti dešinę, jis tikėjo žmogaus protu ir sveika jo išmintimi ir todėl karą laikė didžiausia beprotybe, nes jis prakeiktas, jokio dievo neįvestas, niekieno įstatymu nepaskelbtas, jis iš žmogaus padaro žvėrį, jis naikiną viską, kas per šimtmečius išmintingųjų žmonių sukurta, jis nesiskaito su jokia garbe, jis moko būti savanaudžiu ir prasčiausios rūšies materialistu.

Baigianties karui, Nanseno misija buvo rūpintis karo belaisviais ir pabėgėliais, rūpintis šelpimu baduolių Rusijoj. Gyvendamas Maskvoj, Nansenas matė, kaip vargo prispirti mokėsi dirbti ir tie, kurie iki revoliucijos nedirbdavo. Šūkiui, kas dirba, tas ir valgo, jis nebūdamas nei komunistas, nei socialistas, pritarė iš pat mažens. Jis žiūrėjo, kad jo darbas ir vardas nebūtų panaudojamas kurios nors grupės žmonių ar valstybių politiniams siekimams. Kiekvienas žmogus jam buvo tik žmogus, jo tautybė, rasė, pažiūros ir įsitikinimai neturėjo reikšmės. Tad jo rūpinimasis pabėgėliais neturi ką nors bendra rasti su ta steigiama imperija. Šitoks Nanseno nusistatymas susilaukė karčių priekaištų iš pabėgėlių ir jų politinių bendraminčių. Reakcinėj spaudoj, apsilenkiant su mandagumu ir tiesa, jis apšaukiamas Lenino pagelbininku.

Kai Nansenas kreipėsi į Tautų Sąjungos rūmus dėl pagelbos Rusijos baduoliams, jam buvo atsakyta:

—Rusijai paskola gali būt suteikta tik tuo atveju, jei Sovietų valdžia pripažins caro ir Kerenskio padarytas skolas.

Iš didžiūnų tik vienas lordas Robertas Sesilis (Cecil) teigiamai už Nanseno žygį kalbėjo. Jis sakė.:

—Aš turiu pareikšti, kad Nansenas tai daro savo norvegiškai tautinių ir grynai asmeniškų įsitikinimų vedamas. Drįstu atvirai užtikrinti, kad Nansenas šito darbo imasi, iš niekur jokio atlyginimo nesitikėdamas. Atsiranda tvirtinančių, kad jis esąs į tamsias politines intrigas įmaišytas. Mums, kurie Nanseną pažįstame, tokia nuomonė atrodo absurdiška. Kas apie jį skleidžiama, neturi nė pėdsako tiesos. Mes žinome, jog tai ne tik netiesa, o stačiai fantastinis išmislas. Reikia tik stebėtis, kad žmonės taip nebesuvaldo savo neapykantos, drįsdami prieš tokį žmogų tokius dalykus sakyti. Todėl mes turime pareikšti Nansenui savo visišką pasitikėjimą.

Kas yra badas? Nansenui buvo aišku: badu mirštąs žmogus kremta žoles, medžių šakas, į burną beveik nesąmoningai kemša žemes, jo burnoje ima luptis baltos gleivės, akyse pasidaro žalia, o sudžiuvusiuose viduriuose ima kilti karštis. Kai jis nebegali paeiti, jo kūnas pradeda eiti riebyn, jis ima tinti ir išputęs žmogus miršta. O bet gi pasaulio didžiūnai, vieton rodyti bent kibirkštį žmoniškumo jausmų ir gelbėti baduolius, pareiškė:

—Jei nestimpa bolševizmas vienas, težūsta su juo visa Rusija.

Nansenas pažino Rusijos žmones ir savo knygoj "Rusija ir taika" šitaip apie juos atsiliepė:

—Rusų tautos dvasia iki šiol negalėjo laisvai reikštis, ji ir dabar dar mažai save pažįsta, bet jos laikai ateina. Skaitydamas rusų literatūrą arba dar geriau: klausydamas jų liaudies dainų ir muzikos, pajunti jų amžiną laisvės ilgėsį ir jų gelmėse įžiūri dar negimusį pasaulį.

Naujų 1923 metų sutikti pasilsėti Nansenas buvo parvažiavęs į Norvegiją. Gruodžio mėnesį pargrįžtant jo laukė nemaža naujiena.: Už jo nuopelnus žmonijai jam paskirta Nobelio taikos premija.

—Ką gi, gerai, pinigai reikalingi,—pareiškė Nansenas.

Danų knygų leidėjas Erichsenas ta pačia proga paskyrė Nansenui tokio pat dydžio sumą, kokio didumo buvo premija, o Nansenas nuoširdžiai padėkojęs, laureato garbę pasiėmė sau, gi visus pinigus atidavė kitiems. Vieną dalį pasiuntė savo komitetui Rusijon, bado palikimams naikinti, kitą dalį paskyrė pabėgėliams sušelpti.

Nansenas mirė 1930 metais. Jo gyvenimas vertas pažinti kiekvienam. Jurginio knyga apie jį skaitosi labai lengvai, kaip koks romanas.

St. Jasilionis.

Rastas "Pono Tado" Rankraštis

1871 m. spalių 6 d. Adomo Mickevičiaus sūnus Vladislovas pardavė "Pono Tado" rankraštį graf. Tarnovskiui, kuris jį laikė Lvovo "Ossolineum" muziejuje. Bolševikams užėmus Lvovą tas rankraštis buvo rastas. Rankraštis gražiai įrištas Simkovičiaus.

Tame muziejuje, kur seniau buvo basųjų karmelitų vienuolynas, bolševikai rado daug meniškų paveikslų, jų tarpe Rembrandto "Žmogus juoduose rūbuose," retų, senų ginklų rinkinį ir turėjo daug vargo su kunigaikščio Liubomirskio seifu, kurį buvo labai sunku atrakinti. Su juo vargo daug specialistų, dirbo be galo atsargiai, o atidarę radoo...pageltusį užplombuotą dantį ir raštelį: "Išmuštas 1926 metais."

Naujame Philadelphijos teatre vaidinama veikalas, pavadintas "Alice in Medicineland". Jame vaizduojama, kaip daug trokšta medikalės pagalbos, bet josios negauna, kadangi neturi pinigų,—jie biedni!

Vladimiras Majakovskis

Vl. Majakovskis šiandien pripažintas žymiausiu Rusų revoliucijos poetu. Jo vardas iškyla aukščiau visų Sovietų poetų ir simbolizuoja ištisą rusų poezijos epochą. Tačiau revoliuciniai motyvai ir idėjiškai revoliucinis turinys ne iš karto atsirado Vl. Majakovskio kūryboje. Savo poetinį kelią Vl. Majakovskis pirmiausia pradėjo kaip futuristas, ir todėl jo vardas—taip pat dažnai, bet pas mus, yra laikomas rusų futurizmo sinonimu.

Vl. Majakovskio gyvenimo kelias buvo neilgas—vos 37-eri metai. Gimė jis 1894 metais, o nusišovė 1930 metų balandžio mėn. 14 d., taigi šiemet sukanka jo tragiškos mirties dešimtmetis. Vaikystę Vl. Majakovskiui teko praleisti Kaukaze, kur jis gimė ir kur gyveno jo tėvai,—neturtinga girininko šeima. Jauno berniuko psichologiją galėjo veik tiek didinga Kaukazo gamta, tiek kaukaziečių revoliucionierių kova ir carinės valdininkijos žiaurus siautimas. Anksti mirus tėvui ir visai šeimai likus be jokio medžiaginio pagrindo, Vl. Majakovskis nebegalėjo baigti gimnazijos, ir dar beveik vaikas jau buvo priverstas pradėti savarankišką gyvenimą. 1908 metais 14-kos metų Vl. Majakovskį matome jau uždarytą garsiame Butirkų kalėjime, kur jis pateko už nelegalų politinį veikimą. Nors, po kurio laiko paleistas laisvėn, Vl. Majakovskis ir nutolo nuo politinio veikimo, tačiau opozicinis nepasitenkinimas esama būkle ir maištingas veržimasis ją griauti liko visada ryškūs tiek jo gyvenime, tiek kūryboje. Įstojęs 1910 m. meno mokyklon mokytis tapybos, Vl. Majakovskis po kurio laiko buvo iš jos pašalintas už per didelį futuristišką "kairumą." Tada jis tą futuristišką "kairumą" perkėlė į savo poetinę kūrybą.

Prasidėjus 1910 m. rusų literatūroje futuristiniam sąjudžiui, Vl. Majakovskis tuoj prisidėjo prie jo. Drauge su futuristais V. Chlebniku, D. Burliuku ir A. Kručeniku Vl. Majakovskis suorganizavo vadinamą kubofuturistų grupę (rusų literatūroje tuo metu pasireiškė ir kitokių futuristinių grupių) ir 1912 metais pasirašė tos grupės literatinį manifestą "Antausis visuomeniniam skoniui."

Vl. Majakovskį su rusų futuristais idėjiškai svarbiausia jungė neigimas gyvenamojo meto dabarties ir atmetimas praeities kultūros, meno, kanonizuotų formų. Vl. Majakovskį futuristinin sąjudin traukė naujojo meno šūkiai, siekimas kultūros pasaulyje padaryti revoliuciją. Ir šiuo atžvilgiu, kiek paties Vl. Majakovskio siekimai sutapo su bendrąja rusų futuristinio sąjudžio programa, tiek jo to periodo poezija yra tipiškai futuristinė — pilna neigimo, kārčios tulžies, ironijos ir sarkazmo, griaunanti senovines eilėdaros formas, estetikos kanonus, įžuli ir maištinga, paradoksali ir perdėm novatoriška.

Tačiau jau ir šio grynai futuristinio periodo Vl. Majakovskio poezijoje pastebima tokių bruožų, kurie jį išskiria iš kitų rusų futuristų tarpo. Vl. Majakovskiui jau nuo pat literatūrinio darbo pradžios buvo svetimas tuščias formalinis eksperimentalizmas, kuriuo pasižymėjo kitų fut. kūryba. Nors Vl. Majakovskis buvo didelis poetinės formos novatorius, tačiau jis visada formos naujumą siejo su turiniu, su idėjine reikšme ir prasmingumu. Todėl jau ir pirmojo periodo Vl. Majakovskio eilėraščiuose jaučiamas aštrus socialinės kritikos motyvas. Pavyzdžiui, rubanistiniai motyvai, kurių buvo persunkta visa ankstyboji Vl. Majakovskio poezija, tarnavo ne viešpataujančios sistemos poetizacijai, apologija, kaip kitų futuristų kūryboje, o tos sistemos neigimui. Vl. Majakovskis to meto Rusijos miesto buitį priėmė kaip beprotišką chaosą, slėgiantį ir žalojantį žmogaus esmę, ir savo poezijoje veržėsi tą neapkenčiamą pasaulį susprogdinti, propagavo perstatyt jį iš naujo. "Šalin jūsų meilę," "šalin jūsų meną," "šalin jūsų santvarką," "šalin jūsų religiją"—keturi keturių dalių šauksmai"—šitaip apibrėžė pats

(Tąsa ant 4 pusl.)

"Karo ir Taikos" 75 Metų Sukaktis

1865 m. žurnalas "Russkij Viestnik" įdėjo pirmuosius Levo Tolstojaus romano "Karo ir taikos" skyrius.

Kritikai vienu balsu pripažino jį tikru literatūros šedevru. Tačiau L. Tolstojus nutraukė romano spausdinimą žurnale ir ėmė jį leisti atskirais tomais. Skaitą žmonės bemątant išpirko visą laidą. 1868-1869 m. išėjo antroji laida, o 1873 m.—trečioji. Romanas turėjo nepaprastą pasisekimą. L. Tolstojus susilaukė 11-kos savo romano laidų. Jam mirus, vėl pasirodė naujos laidos.

L. Tolstojus rašė "Karą ir taiką" septynerius metus, po du ir tris lankus per mėnesį. Jis rūpestingai, po keletą kartų taisydavo rankraštį. Kai kurios romano scenos buvo daug kartų perdirbtos. Mūšio Borodino lauke scenų užsiliko net keturios redakcijos. "Karas ir taika" milžiniško talento ir įtempto darbo sintezė.

Literatūros Naujienos iš Lietuvos

Spaudos Fondas leidžia "Įžymiųjų žmonių biografijų" biblioteka. Jau pradėta Dr. J. Basanavičiaus biografija, netrukus bus baigta Simano Daukanto biografija, toliau numatyta išleisti Gedimino, Radvilos, K. Būgos, Vaižganto ir kt. žymių lietuvių biografijos iš istorinių ir naujųjų laikų.

Sovietų Sąjungos valstybinė literatūros leidykla praneša gavusi lietuvio rašytojo Petro Cvirkos rusų kalba paruoštas lietuvių liaudies pasakas, kurių 37 bus išleistos Sov. S-gos skaitytojams supažindinti su lietuvių liaudies kūryba. Taip pat Sovietų S-gos valst. leidykla dar šiais metais žada išleisti parinktas Vinco Krėvės apysakas atskira knyga.

Kauno "Sakalas" išleido Dr. Vinco Pietario "Algimanto" naują leidinį. Šis veikalas yra laikomas pirmuoju lietuvių istoriniu romanu. Tas pats "Sakalas" išleido Prof. P. B. Šivickio įdomų gamtos mokslų veikalą "Gyvoji gamta ir mes," parašytą platiems skaitytojų sluoksniams ir jaunimui. Spaudos Fondas baigia leisti Dr. M. Vorobjovo puikią knygą albumą apie Vilnių "Vilniaus Menas" su turtingomis iliustracijomis.

Menininkų Krislės

Lietuvių Meno Sąjungos suvažiavimas įvyks Brooklyne, rugpjūčio 30 ir 31 dienomis. Visi mūsų chorai prašomi jau dabar pradėt ruoštis šiam suvažiavimui.

Chicagos Lietuvių Liaudies Teatras ruošiasi LMS suvažiavimui. Mėgėjai savo susirinkime jau išrinko komisiją, į kurią jeina dd. D. Juden ir S. Juška, ruoštis prie suvažiavimo. Draugai pradėjo darbą laiku. Tikimės, kad čikagiečiai parodys savo menines spėkas brūkliniškiams.

Apie keturi metai atgal LMS Centro Komitetas pradėjo rinkti gyvuojančių ir jau mirusių chorų istorijai medžiagą. Bet darbas ir po šiai dienai dar nėra baigtas. Dar nei pusė chorų neišpildė savo pareigos. Chorai, kurie dar nėra prisiuntę savo choro istorijai medžiagą į LMS centrą, prašomi tai padaryti dabar. Medžiagą reikia siųsti sekamu antrašu: P. Pakalniškis, 46 Ten Eyck St., Brooklyn, N. Y.

Wilkesbarriečiai smarkiai darbuojasi atgaivinimui Aido Choro. Atgaivinimui Aido Choro komitetas turėjo jau porą susirinkimų.

Linkime wilkesbarriečiams atsiekt siekiamo tikslo.

Teko nugirst, kad šenadoriečiai nenori pasiduoti wilkesbarriečiams. Šenadoriečiai skardžiai užreiškė: "Jūs nepoilgo girdėsit dainuojant Šenadorio Lyros Chorą!"

Sveikiname jus, draugai ir draugės! Mes linkime jums geriausios kloties pasibrėžtuose darbuose. *N. Pakalniškis.*

Lietuvių Liaudies Teatro Veikla

Brooklyno Lietuvių Liaudies Teatras eina prie sezono baigimo. Gegužės 25 d., šeštadienio vakare, "L-vės" svetainėj, LLT ruošia vakarą vaidinimų sezono baigimui. Vakaras bus su programa. Pakviesta mūsų vaidintojai J. Lazauskas ir P. Baranauskas duoti dialogą "Į Ameriką." Šį dialogą J. Lazauskas "importavo" iš Lietuvos. Tai gražus pasikalbėjimas pono su mužiku. Dainuos Aldona Klimaitė, Lilija Kavaliauskaitė.

Pereitame sezone Lietuvių Liaudies Teatro pastangomis suvaidinta du dideli veikalai —"Baudžiavos Nuotakos" ir "Lietuva." Trečias — "Kontrolis" dar ir dabar gastroliuojama. Vaidino šį vieno veiksmo veikalėlį Brooklyne, So. Brooklyne ir vaidins Elizabethe gegužės 19 d.

Vaidinime dalyvauja A. Rainienė, P. Barnauskas, J. Lazauskas ir A. Bernotaitė. Komedija žmonėm patinka.

"Lietuva" buvo sumanyta dar kartą suvaidinti. Gauta pakvietimas vaidinti Bangos Chorui, Elizabethe. Tačiaus vaidinimas nejvyksta. Veikalas "Lietuva" yra skirtingos formos kūrinys. Ne visus žiūrėtojus ir vaidintojus pirmas vaidinimas patenkino. Norėta geriau veikalas įruošti scenoje, tačiaus kai kuriems vaidintojams atsisakius vaidinti, prisiėjo veikalas padėti tūlam laikui į šalį, o ruoštis prie kitų veikalų.

(Tąsa ant 4-to pusl.)

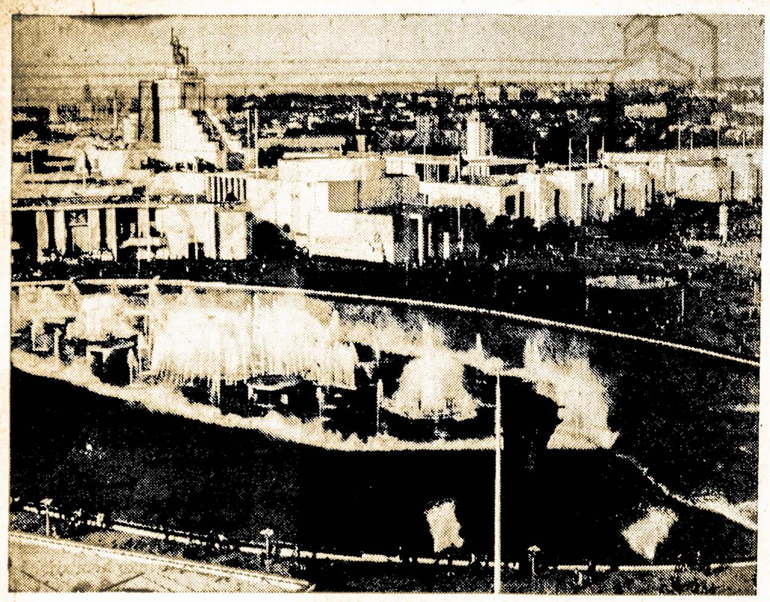

Tautų ežerėlis New Yorko Pasaulio parodoj. Paroda atsidarė gegužės mėn. 11 d. ir bus atdara per visą vasarą.

Meno Skyriaus Dalis

(Tąsa nuo 3 pusl.)

Vl. Majakovskis savo keturių dalių poemos "Debesis su kelnėmis" "prasmę." Poema, parašyta 1915 m., yra pirmas didesnis Vl. Majakovskio kūrinys, kuriame poetas jau pasiekia pilnutinio subrendimo ir novatoriškos formos meistriškumo. Į šią poemą dėmesį tada atkreipė net M. Gorkis.

Didįjį karą Vl. Majakovskis sutiko be jokio šovinistinio kvaitulio, savo poemoje "Karas ir pasaulis" (1916 m.) pasmerkdamas beprotiškas žudynes. 1915 m. mobilizuotas, Vl. Majakovskis, vengdamas fronto, pasisakė esąs braižytojas ir gavo dirbti karinį darbą braižykloje. Nuvertus Rusijoje carizmą ir kilus Spalio revoliucijai, Vl. Majakovskis iš karto stojo jos pusėn, atiduodamas revoliucijos kovoms ir pilietiniam karui visą didžiulį savo kūrybinį talentą. Ypač jis daug dirbo "Rostoje"—telegramų agentūroje, pasireikšdamas čia ne tik kaip poetas, bet ir kaip gabus paišytojas-karikatūristas. Savo autobiografijoje Vl. Majakovskis nurodo "Rostai" tada sukūręs 6,000 lozungų ir nupaišęs apie 300 plakatų. Dabar kai kuriais tų plakatų iliustruojami jo poezijos rinkiniai. Pilietinio karo metu Vl. Majakovskis parašė ir vieną geriausių savo poemų—"150,000,000."

Pasibaigus pilietiniam karui, Vl. Majakovskis su nepaprastu temperamentu atsidavė naujos, sovietinės, buities formavimui, aktingai dalyvavo to meto įvairiose literatūrinėse diskusijose bei rašytojų organizaciniame veikime, keliavo po Europą ir Ameriką ir su nepaprastu užsimojimu išplėtė savo kūrybinį darbą, sukurdamas geriausius savo kūrinius: eilę lyrinių ir satyrinių eilėraščių, poemas: "Apie tai," "Leninas," "Gerai," "Visu balsu" (liko nebaigta), ištisą ciklą meistriškų eilėraščių vaikams, taip pat teatrui eiliuotas pjeses "Vladimiras Majakovskis" ir "Misterija—Buff," kuriom padarė ir originalius dekoracijų eskizus. Iš neeiliuotų Vl. Majakovskio pjesų paminėtinos komedija "Blakė" ir drama "Pirtis", taip pat eilė straipsnių literatūrinėmis temomis ir nepaprastai įdomus poetikos etiudas "Kaip dirbti eilėraščius," kuriame poetas išdėsto savo kūrybinį metodą.

Vl. Majakovskis ne tik atidavė Rusų revoliucijai visas savo kūrybines jėgas, ne tik savo poezijoje ryškiausiai įkūnijo didžiuosius jos užsimojimus ir pagrindines idėjas, išreiškė jos psichologinę nuotaiką, bet jis taip pat ir išaugo drauge su ta revoliucija. Ligi revoliucijos Vl. Majakovskis buvo daugiau literatūrinės bohemos narys, vienų priimamas su nusistebėjimu dėl jo elgsenos ir kūrybos nepaprastumo, kitų — neapkenčiamas ir smerkiamas už tariamąjį ekstravagantiškumą, tačiau abiem atvejais težinomas daugiau tik siaurame literatūriniame pasaulyje. Revoliucija Vl. Majakovskio kūrybai atskleidė plačiausius akiračius, didžiulei poeto figūrai ji suteikė atitinkamą foną, ji padėjo poetui nugalėti miesčioniškos aplinkybės varžtus ir tikrai prabilti "visu balsu." Revoliucija padarė Vl. Majakovskį milijoninių masių poetu, skaitomu ir mėgiamu visoje plačioje Sovietų sąjungoje.

Vl. Majakovskio literatūrinės krypties rašytojas N. Asejevas kaip būdingiausius jo kūrybos bruožus nurodo tris ypatybes: nepaprastai ryškų savitumą ir originalumą, ypač pasireiškiantį vaizdingomis kalbinėmis priemonėmis, sintaksiniu laisvumu, žodinės medžiagos apstumu ir turtingumu; platų kūrybinį polėkį, tiesiog gigantišką užsimojimą, stebinantį savo įspūdingumu net su įvairiausiomis literatūrinėmis naujovėmis susipažinusį skaitytoją; poetinio jausmo gilumą, talpumą ir nedviprasmišką tiesumą, kuriuo poetas kreipiasi į geriausius žmogaus dvasios pradus: garbę, išdidumą, sąžiningumą, neveidmainiškumą, kviesdamas kovoti prieš visas gyvenimo piktybes už geresnį žmonijos rytojų.

Suprantama, šis trumpas apibrėžimas neapima visų Vl. Majakovskio kūrybos ypatybių, o tik svarbiausiąsias. Vl. Majakovskis kūrė savitą sintaksę, eilėdarą, eilėraščio formą, stilių. Į poetinį leksikoną jis įvedė daug naujų žodžių, frazių, išsireiškimų, paimtų iš šnekamosios kalbos, tiesiog iš gatvės tuo sudemokratindamas poetinį žodyną. Vl. Majakovskio eilėraščiai daugiausia rašyti klausymui ausimis, o ne skaitymui akimis. Jų šnekamoji intonacija, be to, dažnai įgyja oratorišką, tribūnišką toną, taikomą masėms. Štai kodėl Vl. Majakovskio poezija reikalauja ypatingo mokėjimo ją skaityti. Vl. Majakovskis buvo tikras poetinės formos novatorius. Jo poezija pilna galingos aistros, įtemptų emocijų, sprogstančios energijos išsiveržimų, katastrofiškumo, ji pasižymi ligi kraštutinumo sutirštintu vaizdingumu, griežtomis antitezėmis, grandiozinėmis hiperbolėmis.

Vl. Majakovskis turėjo milžiniškos įtakos naujajai rusų ir, apskritai, sovietų poezijai, sukurdamas čia ištisą mokyklą. Tačiau jo įtaka pasiekė ir Vokietiją (J. R. Becher), ir Prancūziją (L. Aragon), ir Lenkiją, taip pat ir Lietuvą, kur ji žymi ypač kai kuriuose mūsų "keturvėjininkų" (K. Binkio, Rimydžio, J. Zengė, S. Šemerio, T. Tilvyčio), ir "trečiafrontininkų" eilėraščiuose. Įdomu čia pažymėti, kad viename savo eilėraštyje —"Mama ir vokiečių užmuštas vakaras,"— Vl. Majakovskis mini "lietuviškus sodžius" ir Kauną:

Subėgo žiūrėti lietuviški sodžiai,
kaip pabučiavimu kaladėn įkaustytas,
apašarodamas auksines bažnyčių akis,
gatvių pirštus laužė Kaunas.

(Pažodinis neeiliuotas vertimas.)

Vl. Majakovskis ne tik savo kūrybos tematika bei motyvais (palyg. jo "Amerikietiškus eilėraščius" ir eilėraščių ciklą "Paryžius"), bet ir savo literatūrine reikšme, ir savo idėjiniais užsimojimais prašoka rusų literatūros ribas ir įeina į pasaulinę literatūrą, kaip vienas originaliausių ir talentingiausių XX amžiaus pradžios poetų. Vl. Majakovskio kūryboje atsispindi ištisa epocha ir ištiso literatūrinio sąjūdžio, savu metu apėmusio visą Europą futurizmo vardu, tendencijos, radusios jo poezijoje ryškiausią įkūnijimą.

Kaip žymiausiam socialistinės revoliucijos poetui — Vl. Majakovskiui priklauso pirmaujantis vaidmuo naujojoje rusų literatūroje, kaip ryškiam novatoriui — nemažiau svarbi vieta moderniojoje pasaulinėje poezijoje.

K. Korsakas-Radžvilas.

Liet. Gen. Konsulato New Yorke Aukų Pakvitavimas Nr. 34

VILNIJOS LIETUVIAMS

J. Žilinskas, Hoboken, N. J., per "Vienybę"	$1.00
J. Laučiškis, Brooklyn, N. Y.	3.00
Kun. M. Valadka, Scranton, Pa., Liet. Taut. Kat. Bažn. Klebonas, aukojo $5.00 ir surinko $21.00, viso	25.00
Vilniaus Šelpimo Komitetas, Amsterdam, N. Y. (sudarytas iš visų lietuviškųjų draugijų ir parapijų atstovų), surinko, prisiuntė per P. Sargelį	900.00
Viso	$929.00
Anksčiau skelbta	12,333.51
Bendrai Vilnijos lietuviam	$13,262.51

Ši suma pervesta Vyriausiajam Komitetui Vilniaus Kraštui Remti.

Lietuvos Generalinis Konsulatas New Yorke nuoširdžiai dėkoja visiems aukojusiems, rinkėjams bei šiaip pasidarbavusiems; ypatingai gi šį kartą norėtų atžymėti Amsterdamo lietuvių gražų ir vieningą jaunų ir senų pasidarbavimą.

Consulate General of Lithuania
16 West 75th St., New York, N. Y.

1940. V. 8
New York

Philadelphia, Pa.

Jaunuolių Parengimas

Lietuvių Darbininkų Susivienijimo 5 kuopos jaunuoliai rengia svarbų susirinkimą su labai gražia programa. Užbaigus programą bus rodoma paveikslai iš LDS gyvenimo ir seimo, kuris įvyko Pittsburghe 1938 metais. Prie to dar, atvažiuos J. Orman iš Brooklyno, LDS jaunimo sekretorius. Jis kalbės apie lietuvių jaunimą Amerikoje ir jo organizavimą.

Mes jaunuoliai prašome jus, tėvai ir motinos, kad jūs paragintumėte savo sūnus ir dukteris dalyvauti šiame susirinkime - parengime. Dalyvaukite ir patys. Dar kartą visus širdingai užkviečiame.

Parengimas įvyks šį sekmadienį, geg. 19 dieną, prasidės 8 val. vakare (bet kokioj vietoj?—Red.).

LDS 5 Kp. Jaunuoliai.

Norwood, Mass.

Labai Svarbu Palaikyti Dailės Organizacijas, Reikalinga Visuomenės Parama

Be chorų darbininkų judėjimas — parengimai — darosi negyvi. Norint turėti parengimus gyvus ir pasekmingus, turim turėti chorus, kurie puošia savo daina mūsų organizacijų prakalbas, piknikus ir kitokius parengimus. Bet chorų palaikymas rišasi su finansais, reikalingi pinigai palaikymui mokytojo, įsigijimui gaidų, veikalų ir tt. Daugelyj vietų chorai negali išsilaikyti tik dėl to, kad negali finansiniai išsiversti.

Norwoodo Vyrų Choras deda pastangų pasilaikyti ir mūsų organizacijoms patarnauti ne tik Norwoode, bet ir plačioj apielinkėj. Dėl to choras drįstam atsišaukti į lietuvių visuomenę paramos.

Vyrų Choro metinis parengimas įvyks gegužės 19 dieną, Lietuvių Svetainėj. Pradžia 3-čią valandą po pietų. Programą pildys: Liuosybės Dailės Grupė iš Montello, suvaidins komediją. Plačiai žinoma solistė Veronika Putvinskait-Belkus iš Nantasket dainuos solus; Moterų Apšvietos Kliubo Moterų Choras iš Montello, vadovybėj Onos Mineikiūtės; Ona Mineikiūt, sopranas, solo; Norwoodo Vyrų Choras, vadovybėj d. M. K. Bolio; Genovaitė Rutkauskaitė - Jaucienė, dramatiškas sopranas, iš Worcesterio; piano akompanistė — Mrs. Aldona Verginsky.

Kaip matote, programa bus labai įvairi, visus patenkinanti. Todėl nepraleiskite progos! Taipgi bus ir pasišokti ir užkandžiauti. O tikietas tik 35c.

Todėl gegužės 19 d. visi iš plačios apielinkės traukim į Norwoodą, Lietuvių Svetainėn.

Vyrų Choro Simpatikas.

Bijoma Nazių Sukilimo Holandiškoj Indijoj

Batavia, Holand. Indija.—Areštuota ir suvaryta į koncentracijos stovyklas 900 vokiečių nazių Holandiškoj Rytų Indijoj. Dar esą 400 nesuimtų vokiečių. Bet ten esą nemažai ir holandų nazių.

Holandų vyriausybė bijanti jų sukilimo, ypač, kad Japonija galėtų panaudot tą sukilimą kaip priekabę ir atsiųst savo karo jėgas į Holandišką Indiją.

New York.—Ex-prezidentas Hooveris tapo galva komiteto belgam šelpti.

Klausimai ir Atsakymai

(Tąsa nuo 2-ro pusl.)

du, nes jos yra specialiai renkamos pagelbėti lietuviams kovotojams išvažiuoti iš Francijos. Ten yra jų keliolika. Jie yra gavę leidimą grįžti Lietuvon, bet neturi pinigų parvažiavimui. Paskutiniam laiške jie rašo, kad su pagalba iš Amerikos gautų pinigų nuo lietuvių, keletas iš jų galės išvažiuoti, bet kiti turi pasilikti, nes neturi ištekliaus. Todėl Brooklyno lietuvių komitetas dabar specialiai jais ir rūpinasi.

Bet drabužius siųskite anam komitetui, tai yra, 381 Fourth Ave., New York, N. Y.

Lietuvių Liaudies Teatro Veikla

(Tąsa nuo 3-čio pusl.)

Lietuvių Liaudies Teatro Komiteto posėdyje nutarta rudeniui priruošti gražią Katajevo komediją, "Tėvai ir Vaikai." Taip pat paruošti keletą mažesnių veikalų scenai.

Posėdyje buvo pranešta, kad LMS suvažiavimas šią vasarą įvyksta Brooklyne. Suvažiavime, tarpe sesijų, bus duodama programos. Todėl Lietuvių Liaudies Teatras nutarė prisiruošti prie suvažiavimo su programa. Manoma duoti kai kurios scenos iš LMS išleistų veikalų.

Iš kultūros vakarų suruošta paminėjimas 50 metų sukakties nuo pirmųjų vaidinimų pasirodymo tarpe Amerikos lietuvių. Pasimota suruošti Brooklyne meno klausimu simpoziumą: "Kas Yra Menas?" Bet, ant nelaimės, negauta ganėtinas iš lietuvių intelektualų pritarimas šiam darbui.

Išsiuntinėta kvietimai "Tėvynės", "Lietuvos", "Amerikos" ir "Laisvės" redakcijoms. Visi laikraščiai, sakosi, leidžiami lietuvių kultūros plėtimui. Tačiaus dalyvauti tokiame bešališkame simpoziume, kur kiekvienas redaktorius, ar jo atstovas, galėjo laisvai išdėstyti lietuviams, kas yra menas? Ką jis reiškia, ko siekia jo reikšmė? Vienok tik "Laisvės" redakcijos gauta sutikimas, o kitos redakcijos nei atsakymo nedavė! Tai tau ir kultūrnešiai!

Dėl tų priežasčių simpoziumas nebuvo galima įvykinti. Vienok tas klausimas, mūsų manymu, taip svarbus, kad jis reikės vykinti gyveniman. Lietuviams labai svarbu susipažinti su dailės reikšme ir teorija.

Taip pat dar nejudinti profesionalio teatro (Broadway Theatre) ir filmų klausimai. Kas nors turi paliesti ir tuos kultūros klausimus. Ypač didelio kontrasto filmų pasirodė pereitame sezone. Tarpe amerikonų dažnai įvyksta prelekcijų literatūros, poezijos, dramos, filmų klausimais. Manau, kad tarpe lietuvių jaunimo turėtų išsivystyti toki kultūriniai vakarai.

V. B.

Pasaulinė Paroda Jūsų Namuose

New Yorko Pasaulinės Parodos ir New Yorko miesto Paveikslų Albumas. Didelio formato knyga, 9X12, iš 56 puslapių, spalvuotos spaudos viršeliais, blizgančiai baltos ir aukštos rūšies popieros. Įsigiję šį albumą turėsite Pasaulinę Parodą savo namuose.

ALBUMO KAINA 25c KNYGA

•

Turiningas svarbiais paveikslais iš New Yorko miesto ir iš Pasaulinės Parodos. Gausus šaltinis įvairių informacijų, svarbus kūrinys turėti savo namų knygyne kiekvienam lietuviškai kalbančiam žmogui.

Norėdami įsigyti tik po vieną egzemplioriy mokestį galite prisiųsti pašto ženkleliais (USA) postal stamps. Mokestį prašome prisiųsti kartu su užsakymais.

•

GERA NUOLAIDA KAINOJE PLATINTOJAMS

Platintojams, kurie ims nuo 10 iki 24 egzempliorių, kaina po 2oc už egzempliorių, nuo 25 ir daugiau— po 15c už kopiją.

Prašome tuojaus siųsti užsakymus šiuom antrašu:

"LAISVĖ"
427 Lorimer St. Brooklyn, N. Y.

Specialis Išpardavimas Vyrų ir Jaunų Vyrų Drabužių

Iš priežasties vėlybo pavasario, mes dabar išdedame pavasarinius ir vasarinius drabužius pardavimui už stebėtinai žemas kainas,—greitam išpardavimui.

SIUTAI ir PALTAI

Pirmiau buvo $20.00. Dabar $14.50

Pirmiau buvo $25.00. Dabar $18.50

Visi kiti drabužiai dabar nupiginti sekamai:

Kelnės taip pigios, kaip $1.95
Vaikam siūteliai dabar parduodami po $5.95

•

Ateikite dabar ir pasirinkite iš mūsų pilno sandėlio sau patinkamų drabužių.

HENRY NARINS SONS
670 Grand Street kampas Manhattan Ave.
Brooklyn, N. Y.

MOKYKLOS BAIGIMO PROGA APDOVANOKITE JAUNUOLIUS

Puikiausia berniukui ar mergaitei dovana — tai naujas Remington Typewriteris. Artinasi mokyklų baigimo sezonas — Graduations. Apdovanokite savo jaunuolius gražia, nauja Remington Typewriter mašinėle.

ŠTAI JUMS PASIRINKIMAS:

Tuojau užsisakykite per "Laisvę," nes "Laisvė" savo skaitytojams duoda didelę nuolaidą.

Remette Portable Typewriter (Educational Keyboard No. 3410)	$29.75
Junior DeLuxe Portable	$34.50
Remington Model No. 5 DeLuxe	$49.50
Remington Model No. 1 DeLuxe	$59.50
DeLuxe Noiseless Portable	$67.50

Parašykite "Laisvės" Administracijai klausdami informacijų, o mes prisiųsime jums cirkuliarą, kuris plačiai aprašo kiekvieną mašiną.

"LAISVĖS" ADMINISTRACIJA
427 LORIMER ST. BROOKLYN, N. Y.

Wilkes-Barre, Pa.

Sekminga Konferencija

Gegužės 12-tą dieną įvyko AKP Luzerne apskričio sekcijos konferencija. Konferencija buvo skaitlinga delegatais ir daug gerų tarimų buvo padaryta.

Pirmiausia buvo išduotas raportas iš sekcijos veiklos. Kitas raportas apie dabartinį karą užsienyje ir apie prisirengimą šios šalies prie to imperialistinio karo. Trečiam raporte buvo nurodyta, kiek šioje apielinkėje yra veikiama, kad neprileist šios šalies įsivelt į tą karą Europoje. Buvo nutarta daugiau dirbt Taikos Lygoj (Peace League), kuri čia yra susitvėrusi, kad išjudint žmones daugiau kovot už taikos išlaikymą.

Taipgi buvo priimtas planas dėl trijų mėnesių veikimo šioje sekcijoje, kiek kuopoms gaut naujų narių, kiek išplatint literatūros ir kiek sukelt finansinės paramos dėl sekcijos. Planas buvo priimtas vienbalsiai ir dabar kuopose bus daroma viskas, kad jis būtų pravestas pilnai, šimtu nuošimčių.

Buvo vienas iš draugų ir iš distrikto šioje konferencijoje, kuris pasakė puikią prakalbėlę. Jam baigus kalbėt, buvo renkami delegatai į distrikto konferenciją. Išrinkta 15 delegatų.

Konferencijai pasibaigus, delegatams buvo parūpinta užkandžių. Delegatai užkandžiavo diskusuodami svarbius šių dienų klausimus.

Buvęs.

Cleveland, Ohio

Workers Alliance Veikla

Tur būt nė viena organizacija tiek daug nesudeda energijos ir agitacijos darbo dėl palaikymo WPA ir gynimo bedarbių, kuomet dabar jau gręsia šimtams tūkstančių netekti to taip mažai apmokamo darbo, kaip Workers Alliancee. Dabar Workers Alliance varo plačią kampaniją už bilijoną ir penkis šimtus milijonų dolerių. Jei tą sumą pinigų valdžia paskirtų dėl WPA darbų palaikymo, tai dar galėtų apie 650,000 darbininkų išlaikyti prie darbo. Šis uždavinys, bedarbių klausimas, yra didelis. Reikia, kad ir kitos organizacijos prisidėtų toj kovoj už palaikymą WPA darbų.

—o—

Penkta Nacionalė Konvencija

Šią vasarą, apie pradžią liepos, įvyksta Workers Alliance penkta nacionalė konvencija. Konvencija įvyksta Chicagoj. Ši konvencija bus istorinė šiuo momentu bedarbių veikloje. Delegatai nuvykę į konvenciją svarstys bedarbių reikalus. Apart to, bus ir daugiau svarbių reikalų, kuriuos suvažiavime turės išspręsti.

Besirengiant prie nacionalės konvencijos, Collinwoodo 32 kuopa rengia "house parę" tikslu, kad atsilankiusius svečius supažindinti su Workers Alliance reikalais.

Parė įvyks šeštadienį, birželio 1 d., 12805 Bartfield Ave. Įžanga visiems veltui.

Ši kuopa gerai gyvuoja ir turi dikčiai narių, organizacijos reikalus labai gerai veda. Lietuviai gyvenanti Collinwoode prašomi stoti į Workers Alliance kuopą. Padėkite veikti.

—o—

Bendras Pirmutinis Piknikas

Nedėlioj, birželio 2, bus didelis piknikas lietuviams gerai žinomoj vietoj, Mačiuto darže, prie Green Road.

Pikniką rengia LDS 44 ir 55 kuopos bendrai. Šis piknikas yra pirmutinis vasariniame sezone. Prie to, atsilankę į pikniką, turėsite progą laimėti geras dovanas už geriausius atsižymėjimus žaidimuose. Apart to, prie įžangos tikietų bus duodamos laimėjimui 4 dovanos. Tikietai prie vartų tiktai 15c. Taigi, šis pirmutinis piknikas ne vien tiktai svarbus LDS kuopoms, bet daug svarbesnis ir naudingesnis atsilankiusiems į pikniką.

Dabar jau LDS įstojimo vajus eina prie užbaigos, todėl šiame piknike ne vien tik proga bus gerai pasilinksminti, bet bus geriausia proga dar nepriklausantiems prie LDS įstoti į šią pašelpos organizaciją už šumažintą įstojimą. Todėl proga kiekvienam atsilankyti į pikniką ir sykiu įstoti į Lietuvių Darbininkų Susivienijimą — organizaciją, kuri per pereitus 10 metų šimtams patarnavo ligoje, mirusiems, ir ištiktiems nelaimėje.

—o—

Kur LDS 44 Kuopa Susirinkimus Laiko?

Kai kurie nariai nusiskundžia, kad nežino, kur kuopa laiko susirinkimus.

Reguliariai susirinkimus LDS 44 kuopa laiko kiekvieną mėnesį pirmą antradienį, LDS Kliube, 930 E. 79th St. Visi LDS 44 kuopos nariai įsitėmykite tai.

I. A. Vaupšas.

MAŽŲJŲ ŠALIŲ AUKSAS TEKĖS TALKININKAM

Washington.—Pirmą negu vokiečiai įsiveržė į Daniją, Norvegiją, Holandiją ir Belgiją, tų šalių valdovai išsiuntė didelę daugumą valdiško aukso į Londoną, Paryžių ir į Jungtines Valstijas, saugesniam laikymui. Tokiu būdu didžiausia dalis tų keturių mažų kraštų aukso teko Anglijai ir Francijai karui prieš Vokietiją.

Norvegija savo iždė turėjo 84 milionus dolerių aukso, Danija 53 milionus, Belgija 626 milionus ir Holandija 690 milionų dolerių aukso.

Švedija nuo sausio iki kovo šiemet perkėlė į Jungtines Valstijas 115 milionų dolerių aukso.

Lawrence, Mass.

VISOKIOS ŽINUTĖS

Automobilių vairuotojai gavo pasimokėti po $50 ir 30 dienų į pataisos namus už girtumą. Nubausti Everett W. Pittsley ir John A. Griffin.

Mat, yra drąsuolių: prisimaukia ir įsisėdę važiuoja zigzaguodami.

—o—

John Bishop, 950 Riverside, Methuen, nubaustas pasimokėti $50 už pardavinėjimą degtinės ir alaus. Šis žmogelis mano, kad ir dabar būtlegerystės laikai. Tokius piliečius dabar pradėjo gaudyti ir bausti.

—o—

Lawrence Draugijų Sąryšis rengia pikniką birželio 9 d., tautiškam parke. Visi nariai būtinai turi dalyvauti, nes kurie nebus, turės pasimokėti po $1 baudos. Tad geriau dalyvaukite.

—o—

Broliai Motuzai rodys Lietuvos judomus paveikslus gegužės 25 dieną, 7:30 val. vakare. Taipgi ir L. Ū. Kliubas prisidėjo prie surengimo. Jeigu bus pelno, tai bus per pusę. Kaina prieinama.

—o—

District Attorney Hugh A. Gregy negavo jokio patvirtinimo iš komisijos tyrinėjimo kas link miesto darbų pardavinėjimo. Mat, dabar miesto gaspadorius su aldermanais nutarė miesto darbininkus padaryti štedavais — Civil Service. Tai buvo paduota skundų, būk aldermanai imą gerus pinigus už tai. Bet tuščia svajonė kaltininkus surasti. Darbininkai, kurie darbus turi, nesakys, o aldermanai irgi savęs neišduos. Laukite rinkimų rudenį, tai greičiau paaiškės, nes tada politikieriai viską išsiplepės.

—o—

Salaveišių armija turi sukelti kelius tūkstančius dolerių, tai ir dirbtuvėse bosai kolektuoja pinigus.

Ateina karas, tai salaveišiai patarnaus. Kaip pereitam kare, pasiuntė tabako. Pirmiau pripenės su tabaku, o paskui švinu.

—o—

Mass. valstijos Motor Vehicle Registry ponas A. Goodwin atėmė leidimą 335 automobilistams per keturias dienas už per greitą važiavimą ir už girtumą. Tai pirmas Mass. valstijoj toks rekordas.

—o—

T. W. U. A., C. I. O., įvyko pasekmingas parengimas. Tiek prisirinko žmonių, kad turėjome paimti dvi svetaines šokiams, idant visus sutalpinus. Buvo gražaus jaunimo, taipgi daug ir senyvų žmonių. Matėsi nemažai ir lietuvių. Linksma buvo matyti.

L. K. Biuras.

Nuskandinę Vokiečių Karei-vinį Laivą Norvegijoj

Stockholm. — Talkininkai teigia, kad jie nuskandinę vieną vokiečių laivą, kuris gabeno kareivius ir reikmenis į Narviką; bet kitas vokiečių laivas iškėlė kelis šimtus savo kareivių į Narviką.

Centre stovi Vatikano nuncijus Lietuvai, arkivyskūpas Luigi Centozas, nesenai pribuvęs į Kauną. Sakoma, jis esąs pasiruošęs "suvaldyti" akiplėšas Vilniaus kunigus, kurie baisiai nedorai elgiasi. Į dešinę: vysk. Karosas, vysk. Paltarokas, vysk. Staugaitis.

LICENSES

NOTICE is hereby given that License No. GB 17242 has been issued to the undersigned to sell beer at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Control Law at 377 Flatbush Ave., Borough of Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
SLOPE DELICATESSEN, INC.
377 Flatbush Ave., Brooklyn, N. Y.

NOTICE is hereby given that License No. GB17242 has been issued to the udersigned to sell beer, wine and liquor at retail under Section 107 of the Alcoholic Beverage Contrcl Law at 377 Flatbush Ave., Borough og Brooklyn, County of Kings, to be consumed off the premises.
SLOPE DELICATESSEN, Inc.
377 Flatbush Ave. Broadway, N. Y.

PRANEŠIMAI IŠ KITUR

ROCHESTER, N. Y.

Gedemino Draugija rengia metinį pikniką, 18 d. geg. Gedemino Svet., 575 Joseph Ave. Kviečiame visus vietinius ir iš apylinkės dalyvauti, nes žinome, kad linksmai laiką praleisite. Įžanga veltui. — N. Švedienė. (117-118)

WORCESTER, MASS.

LLD 11 kp. susirinkimas įvyks 19 d. geg., 11 val. ryto, 29 Endicott St. Vis draugai būkite laiku. Šis susirinkimas yra perkeltas vieną savaitę anksčiau iš priežasties spaudos suvažiavimo, 26 d. geg., Hudsone. — J. M. Lukas, Sekr. (116-118)

Dr. John Repshis
(Repšys)
LIETUVIS GYDYTOJAS
278 Harvard Street
kampas Inman Street
Arti Central Skvėro
CAMBRIDGE, MASS.
Tel.: TRObridge 6330
OFISO VALANDOS:
2-4 ir 6-8 vakare
Nedėliomis ir šventadieniais: 10-12 ryte

BROOKLYN
LABOR LYCEUM
DARBININKŲ ĮSTAIGA
Salės dėl Balių, Koncertų, Bankietų, Vestuvių, Susirinkimų ir tt. Puikus steičius su naujausiais įtaisymais. Keturios bolių alleys.
Kainos Prieinamos
949-959 Willoughby Ave.
Tel.: STagg 2-3842

Manhattan Liquor Store
264 Grand St. Brooklyn, N. Y.
(Kampas Roebling St.)
Tel. EVergreen 7-1645 License No. L. 886
Tikrai Žinokit, Kad Perkant Sau Vynus ir Likerius Reikia Pirkti Patinkamoj Krautuvėj.
Manhattan Liquor Store
Didžiausia ir žemiausiom kainom krautuvė Williamsburgh'e
DIDŽIAUSIAS PASIRINKIMAS VISOKIŲ RŪŠIŲ GĖRIMŲ

KEPAME TIKRĄ LIETUVIŠKĄ DUONĄ IR VISOKIUS PYRAGUS BEI KEIKSUS.
Mes perkame geriausios rūšies miltus—tas reiškia, kad mūsų duonoj nėra jokių dažų nei chemikalų. Mūsų duoną valgydami sutaupysite pinigų, nesirgsite, nereikės išmokėti gydytojui.
Pristatome į visas dalis—Brooklyno ir apielinkės, į krautuves ir į pavienius namus; taipgi siunčiam ir į kitus miestus.
Tel. EVergreen 4-8802. Sav. V. LUKOŠEVIČIUS

ĮSIGYKITE DABAR
Žemiau parodyta tik keli iš mūsų didelio sandėlio šios rūšies daiktų.
YOUR OLD WATCH is worth money!
TRADE IT IN FOR A 17 JEWEL BULOVA

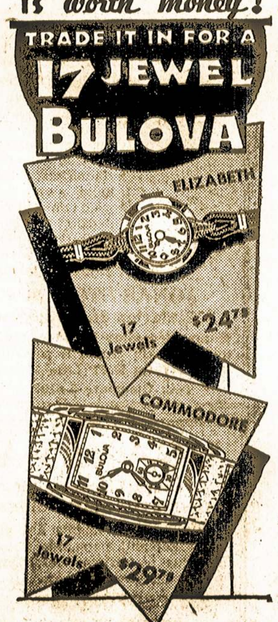

Visokiausių Rūšių ŽIEDAI

nuo $1.50 augštyn
Daimantai
Melsvi-balti ir perfekto
Daugybė kitų daiktų ir daiktelių sau reikalingų rasite mūsų didelėje krautuvėje. Užeikite pamatyti.
ROBERT LIPTON
JEWELER
Įsteigta 1892
701 GRAND STREET
BROOKLYN, N. Y.
Tarpe Graham & Manhattan Aves.
Tel. Stagg 2-2178
Priminkite šį skelbimą ir gausite nuolaidą

Mateušas Simonavičius
Gražiai Įrengta Susiėjimams Įstaiga
Vietos ir importuotos degtinės ir vyrai, geriausių bravorų alus ir ėlius. Kada būsite Brooklyne, užeikite susipažinti.

Kiekvieną subatą karšta vakarienė. Atskiras kambarys, užėjimui su moterims. Nedėliomis atdaras nuo 1 valandos dieną iki vėlai.
426 SOUTH 5th STREET BROOKLYN, N. Y.
Blokas nuo Hewes elevelterio stoties Tel. Evergreen 4-9508

VARPO KEPTUVĖ
36-40 Stagg St. Tel. Stagg 2-5938 Brooklyn, N. Y.
Varpo Keptuvės Kėksai Vestuvėm ir Parėm Yra Skaniausi

Rūgšti ruginė, saldi ruginė, čielų kviečių, čielų rugių, senvičiam duona, balta duona, Caleh ir raisin duona. Taipgi kepama roliai ir bandukės. Puikiausias pasirinkimas skaniausių kėksų-pyragų; Pineapple Cake, Apple Cake, Cheese Cake Coffee Cake, Butter Cake, Bunke ir Spice Cake, Stollen Doughnuts, Pies, Pastries, Apple Turnovers ir Jelly Rolls.
Siunčiame duoną per paštą į kitus miestus, specialiai greitai pristato. Ant jūsų pareikalavimo, suteiksime informacijas apie svorį ir kainas.
VARPAS BAKERY 36-40 Stagg Street Brooklyn, N. Y.

DIDŽIAUSIAS PIRKINYS KOKĮ JŪS ESATE MATĘ IŠ DIDŽIŲJŲ 8 KUBIŠKŲ PĖDŲ
GENERAL ELECTRIC

Didelė 8 ku. pėd. patalpa. Model LB8-40 Matykite G-E. Tai Pirkinys!

Šeimoms iš keturių ar daugiau reikia DIDELIO Šaldytuvo—ir štai yra grožybė už nužemintą kainą! Visi patogumai, Taupumas ir Patvarumas Didelio General Electric! Virš 16 ket. pėd. Vieta Lentynom. Virš 8 ku. pėd. padėliui vietos. Iš karto daro 10 svarų ledo—100 Didokų Plytelių Sykiu. **Sutaupo daugiau pinigų laikant didelį 8! Jūs galite sutaupyti likusį maistą, pirkite valgį po daugiau už žemesnę kainą, prisišaldykite daugiau ledo—ir nepritrūkite vietos savo šaldytuve su nuostoliais iš priežasties per greito "mainymo."**
VISOS DĖŽUTĖS PLIENINĖS. NERŪDĖJANČIO PLIENO stiprus šaldytuvas. Šaltumo rodyklė. Viduje šviesa. Daržovėm klėtka. 7 kavalkų spalvotos lėkštės. Įbudavotas plieninis G-E Taupymo prietaisas.

SEE GE THAT'S THE BUY!

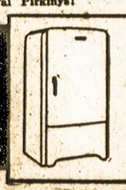

NEPAPRASTA NUOLAIDA! Jūs dabar galite pirkti G-E Model LB6B 6.2 kub. pėdų dydžio, 1940 model už
$119.50
$5 už seną šaldytuvą.
$5 įmokėti perkant ir
5 metai išmokėjimui.

CHARLES D'ORAZIO & SON
LICENSED DEALER OF
REX COLE, INC.
664 Grand Street Brooklyn, N. Y.
EVergreen 4-8734

SKELBKITES "LAISVĖJE"

New Yorko ir Apielinkės Žinios

Iš Amalgameitų Unijos Konvencijos

Sulyg įvairių Amalgameitų Unijos skyrių pasiūlymų-rezoliucijų konvencijai, prieš organizaciją stovi aibės didelių organizacinių darbų. Desėtkai rezoljucijų įteikta raginant uniją imtis organizuoti pietines valstijas, taipgi įvairių vyriškų drabužių dar neorganizuotas sritis. Jeigu tos rezoliucijos praeitų, organizaciniams reikalams unija turėtų išleist mažiausia milioną dolerių, kaip nurodo specialė tiems reikalams paskirta komisija.

Reikalaujama pradėt kampaniją suorganizuot 50,000 neorganizuotų pirštininių, pietinių valstijų ir vakarinio pajūrio rūbsiuvius, Naujosios Anglijos vaikų drabužių siuvėjus, bovelninių darbininkus Missouri valstijoj, kostumerskus ir taisytojus kriaučius, kailinių, sporto, drabužių ir guzikų siuvėjus, taipgi valytojus ir dažytojus.

Yra nemažai rezoliucijų, reikalaujančių 30-ties valandų darbo savaitės.

Pennsylvanijos Siuvėjų Ekskursija

Ketvirtadienio rytinė sesija praleista skaitymui konstitucijos projekto, taipgi tūliems raportams, sveikinimams ir trumpoms kalboms. Vis dar gaunama sveikinimų telegramomis ir gėlėmis. Prie estrados "išdygo" sidabruotas jubilėjinis medelis.

Popietinės sesijos pradžia vėl ypatingai pagyvinta atsilankymu marškinių ir kitų smulkiu drabužių siuvėjų iš daugelio Pennsylvanijos miestų ir miestelių. Kelių šimtų ekskursantų būrį sudaro didžiumoje jaunos merginos, tarpe kurių nemažai negraičių. Tai vis daugiausia mainieriu dukrelės. Gyvai ir įspūdingai pademonstravo. Ir darbininkiškų dainų moka, kaip mūsų miestietės. Darbininkai savo dainas, kaip ir geriausias tradicijas, nelaiko paslėpę, bet leidžia svietan. Visur jas dainuoja, visur brangina. Kalba keli tos sekcijos viršininkai.

Darbų, Algų ir Valandų Klausimu

Septintos sesijos (ketv. po pietų) vyriausiu kalbėtojumi buvo pulkininkas Philip B. Fleming, J. V. Darbo Dep-to Algų ir Valandų Divizijos administratorius. Kalbėdamas apie nedarbą, p. Fleming pastebėjo, kad pastaraisiais keliais metais, **"veikiant per WPA, PWA ir CCC, nedarbas ne tik pripažinta kaipo problema, bet kaipo tokia problema, kurios išrišimui reikia veikt nacionale plotme."**

Apie kalbančius, būk visi, kas tik nori, gali rast darbo, gali pralobt, pulkininkas pasakė, kad jie tebekalba **"iš apdulkėjusios praeities."** Jis taipgi plačiai nurodinėjo naudingas darbininkams ir abelnai visuomenei pasekmes iš Algų ir Valandų, taipgi iš Minimum Algų Aktų.

Kalbėtojas buvo palydėtas entuziastiškos ovacijos.

Amalgameitų Diena Pasaulio Parodoj

Amalgameitų konvencija šeštadienį ir sekmadienį oficialių sesijų neturės. Tos dienos palikta delegatų pasilsiui ir pasilinksminimui.

Šeštadienį, gegužės 18-tą, minios amalgameitų dalyvaus Pasaulio Parodoj. Tam tikslui unijos buvo bendrai nupirkti bilietai ir per šapų pirmininkus išdalinti visiems unijistams.

Paroda, kaip ir visada, atsidaro 9 val. ryto. Dvyliktą valandą per pietus prasidės meno programa, kurioj dalyvaus Goldmano Benas, dainininkė Rosemarie Brancato, kornetistas Frank Elsass.

Prakalbų programa prasidės nuo 2 val. po pietų. Kalbės gubernatorius Lehmanas ir J. V. vidaus sekretorius (ministeris) Harold L. Ickes. Jų kalbos bus perduodamos per radio. Lehmanas kalbės nuo 2 iki 2:30. Jo kalba bus girdima iš stočių WNYC, WEVD ir WMCA. Ickes kalbės nuo 2:30 iki 3 p. p., dienos šviesos taupymo laiku. Jo prakalba bus perduodama oro bangomis Blue Network ryšiais.

Lietuvių Iškilmės Sekmadienį

Lietuvių Amalgameitų 54-to Skyriaus rengiamas konvencijinis koncertas įvyks šį sekmadienį, gegužės 19-tą, Klaščiaus Clinton salėj, 56-70 — 58th St., Maspethe. Pradžia 3:30 po pietų. Vakare šokiai nuo 7:30 vakaro. Šio koncerto bilietai taipgi buvo išdalinti kriaučiams po šapas, tad tikimasi skaitlingos publikos vietinės, taipgi svečių iš kitur. Ne kriaučiams įžanga 75c.

Koncertui turima gera programa, kurioj, apart kitų, dainuos ir žymusis lietuvių jaunimo choras Aidas, vadovaujant Aldonai Žilinskaitei, Biruta Ramoškaitė, paskilbusioji solistė, Operetės Choras, vadovaujamas Violetos Tamkiūtės, ir daugiau vietos talentų.

Konvencijoj Randasi Nemažai Lietuvių

Konvencijoj delegatais jau priskaičiau daugiau dešimties lietuvių, taipgi su delegatais yra atvažiavusių ir šiaip svečių. Prie to, su marškininių sekcijos ekskursija, pribuvusia iš įvairių Pennsylvanijos miestų pereitą ketvirtadienį sveikint konvencijos, taipgi atvyko jaunų lietuvaičių.

Delegatams Bankietas

Lietuviams delegatams priimt, brooklyniečių Amalgameitų 54-tas Skyrius ruošia pokiliuką šį antradienį, gegužės 21-mą, Pil. Kliube. Pokilin įžanga **tik su specialiais kvietimais.** Jame, apart delegatų, dalyvaus skyriaus Pild. Komit., šapų pirmininkai, komisijos ir senieji unijistai, buvusieji unijos tvėrėjai.

Ir kas vakaras visu konvencijos laiku vyksta eilė pramogų, ruošiamų per įvairius lokalus, tad delegatams, kurie turi ištekliaus ir neužimti įvairių komisijų darbais, nuobodauti nėra kada.

"Laisvės" Rep.

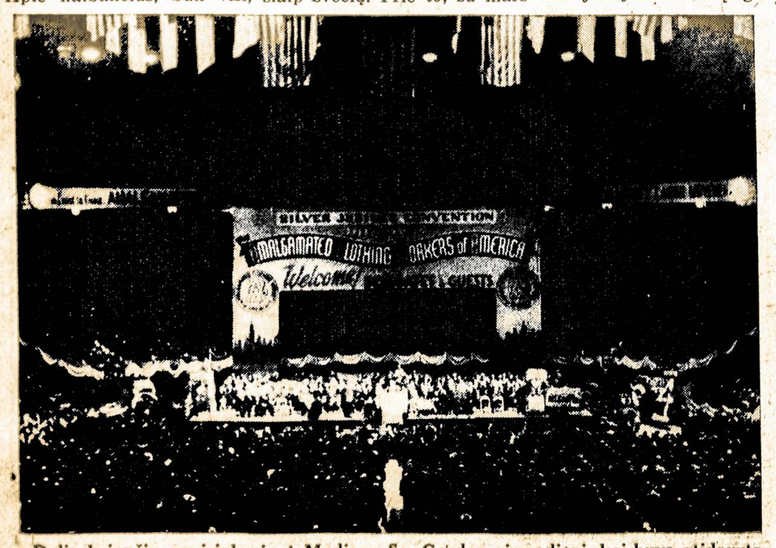

Dalis kriaučių, susirinkusių į Madison Sq. Garden pirmadienį, kai buvo atidaryta Amalgameitų unijos konvencija New Yorke.

Pirmadienį Kalbės "Laisvės" Svetainėj Antanas Bimba

Pirmadienį, gegužės 20 d., 7:30 val. vakare, "Laisvės" svetainėj, 419 Lorimer Street, Brooklyne, bus labai svarbi prelekcija. Kalbės Antanas Bimba temoj: "Amerikos pasiruošimas karui ir Komunistų Partijos vaidmenis šiame krizio momente."

Lietuviai komunistai jau visas žiemos laikas, kas antras pirmadienis rengia tokius apšvietos vakarus, laike kurių, tai vienas, tai kitas iš vadovaujančių draugų daro dviejų savaičių pasaulinių įvykių peržvalgą ir dėsto tas sąlygas, kas prie to atvedė ir kur link pasaulį veda kapitalistiniai valdonai.

Dabar pasaulyj yra tiek daug svarbių klausimų, kad jau kiekvieną dieną nebūtų perdaug juos aiškinti. Antanas Bimba yra vienas iš žymiausių kalbėtojų. Jis pateiks labai svarbų analizą esamos padėties. Ateikite visi! Įžanga veltui!

Komedija "Kontrolis" Elizabethe

Sekantį nedėldienį, geg. 19 d., Brooklyno grupelė teatrininkų vyksta į Elizabethą. Jie suvaidins komediją—"Kontrolis" ir dialogą—"Į Ameriką". Abu veikalėliai pilni sveiko juoko.

Tikimasi, kad elizabethiečiai ir iš apylinkės lietuviai nepraleis šios progos—pamatys šiuos veikalus.

Vaidins: L. D. Kliube, 408 Court St. Pradės 7-tą val. vakare.

Reporteris.

Ponas M. Carlyn dirbo šalpos biure, gavo po $46 į savaitę algos, bet jis dar pasisavino $2,261 šalpos biuro pinigų. Iš pradžios jis sutiko atmokėti po $10 į savaitę, o paskui atsisakė. Teismas jam davė 3 mėnesius kalėjimo.

Iš Atsibuvusių Komunistų Prakalbų

Ketvirtadienį, Lietuvių Amerikos Piliečių Kliube įvyko lietuvių komunistų kuopos rengtos prakalbos. Paprastai, į komunistų prakalbas prisirenka tiek publikos, kad net stačių būna. Šį kartą buvo retokai, bet atsižvelgiant į blogą orą, tai labai gerai. Oras jau negalėjo būti prastesnis—lijo, ir daugiausiai tuo laiku, kada publika renkasi.

Pirmas kalbėjo Jonas Ormanas, "Tiesos" angliško skyriaus redaktorius. Jis įrodinėjo, kaip didelė katastrofa yra karas. Jis faktais, rezoliucijas skaitydamas įrodė, kaip Amerikos jaunimas nenori karo, kaip priešingas Roosevelto administracijos politikai, kuri velka šalį į karą. Jonas dalyvavęs Jaunimo Kongrese, kuris nepaisant gražių prezidento ir jo žmonos kalbų, griežtai pasisakė prieš karą, varde 5,000,000 organizuotų jaunuolių.

Antra kalbėjo S. Sasnauskienė, "L." Moterų Skyriaus ir vietos žinių redaktorė. Ji įrodė, kaip žiaurus dalykas yra karas. Ji kalbėjo apie tai, kaip moterys kovoja prieš karą, nes dabartiniai karai nėra tik "vyrų darbas," bet paliečia visą tautą, vyrus, moteris, vaikus ir senus.

Trečias kalbėjo "Laisvės" redaktorius Rokas Mizara. Jis plačioj ir nuoseklioj kalboj įrodė, kur glūdi kalčia už šį karą, net ir nedidelės šalys, kaip Belgija ir Holandija, nėra nekaltos panelės, nes jos turi milžiniškus plotus kitur pavergusios ir susirišusios su kitomis stambiomis imperializmo šalimis. Mizara sakė, kad darbo žmonijos, viso progreso ir kultūros viltis, tai Sovietų Sąjunga ir komunistinis judėjimas. Galų galė šis karas turės baigtis darbo žmonių pergale, jeigu ne visur, tai daugelyj šalių, turės baigtis šimtų milionų pasiliuosavimu kolonijų gyventojų, kuriuos laiko pavergę stambios imperialistinės valstybės. Mizara kvietė kovoti prieš tą politiką, kuri velka Jungt. Valstijas į karą.

Viduryj prakalbų pirmininkas atsikreipė lėšų padengimui ir apgynimui Komunistų Partijos vadų aukų. Po stambesnę sumą aukavo: W. Lukmin $1; J. Kuodis 50c; K. Šungaila 30c; po 25c aukavo: Pasaitis, A. Bimba, J. Žilinskas, G. Klimas, K. Grybas, A. Misevičius, S. Griškus, A. Verkutis, A. Švėgžda, A. Linkus, J. Dainius, R. Mizara, J. Gasiūnas, V. Rudaitis, J. Karpus, S. Sasna ir D. M. Šolomskas. Viso su smulkiomis susidarė $12.12. Ačiu aukotojams.

"L." Reporteris.

Town Hall svetainėj buvo išpildyta iš rusų kompozitoriaus Čaikovskio muzikos programa pagerbimui 100 metų nuo jo gimimo.

IŠRANDAVOJIMAI

Pasirandavoja šviesus, gražus fornišiuotas kambarys prie geros komunikacijos, kaina prieinama. Prašome kreiptis: Mrs. P. Dobilas, 31 Grove St., Brooklyn, N. Y. (117-119)

RANDAVOJIMAI

Dabar galima pasirandavot "Club 880" bankietams, vestuvėms ir kitokiems pokiliams. Vieta graži, yra užtenkamai vietos krėslams ir yra graži svetainė šokliams. Draugiška atmosfera. Galima užsiregistruoti bile kada. Antrašas: Club 880: 880 Jamaica Ave., (Cypress Hills), Jamaica, N. Y. (116-118)

LIETUVIŲ RAKANDŲ KRAUTUVĖ

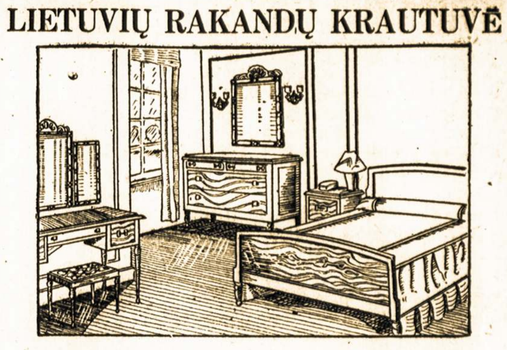

Parduodame įvairius rakandus labai nužemintomis kainomis. Pasirinkimas didelis.
Bedroom Sets, Parlor Sets, Studio Couches, Kitchen Sets, Dinette Sets, Matrasai ir Springsai

GRAND CHAIR CORPORATION
LIETUVIAI RAKANDŲ IŠDIRBĖJAI
ANT. PETRAITIS, Biznio Vedėjas
409 ir 436 Grand St. Tel. EV. 7-8451 Brooklyn, N. Y.

NOTARY PUBLIC

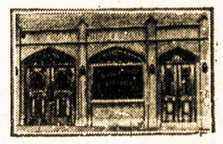

Telephone STagg 2-5043

MATTHEW P. BALLAS
(BIELIAUSKAS)
LAISNIUOTAS GRABORIUS
660 Grand Street Brooklyn, N. Y.
Puikiai įrengtos dvi koplyčios duodamos mylimiems pašarvoti dovanai
Liūdėsio valandoj kreipkitės pas mus. Patarnavimas bus užtikrintas ir už prieinamą kainą.

CHARLES'
UP-TO-DATE
BARBER SHOP
K. DEGUTIS, Savininkas
Prielankus Patarnavimas
306 Union Avenue
Tarp Ten Eyck ir Maujer Sts.
Brooklyn, N. Y.
Gerai Patyrę Barberiai

Clement Vokietaitis
LIETUVIS ADVOKATAS
50 COURT STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Triangle 5-3622
168 GRAND STREET
Brooklyn, N. Y.
Tel. Evergreen 8-7179

LeVANDA
FUNERAL PARLORS
Incorporated
J. LeVANDA—E. LeVANDA
Tėvas ir Sūnus Levandauskai
UNDERTAKERS
337 UNION AVENUE
BROOKLYN, N. Y.
Tel. Stagg 2-0783
NIGHT—HAvemeyer 8-1158

BAR ir GRILL
Lietuvių Restaurantas
Wines Liquors
Gaminam valgius b turime Amerikos išdirbimo ir importuotų degtinių, visokių vynų ir gero alaus.
JOSEPH ZEIDAT
Savininkas
411 Grand Street
BROOKLYN, N. Y.

FOTOGRAFAS
Traukiu paveikslus familijų, vestuvių, kitokių grupių ir pavienių.

Iš senų padarau naujus paveikslus ir krajavus sudarau su amerikoniškais. Reikalui esant ir padidinu tokio dydžio, kokio pageidaujama. Taipogi atmaliavoju įvairiom spalvom.
JONAS STOKES
512 Marion St., Brooklyn
Kamp. Broadway ir Stone Ave., tuvių, kitokių grupių ir pavienių stočių BMT Line
Tel.: Glenmore 5-6191

J. GARŠVA
Graborius-Undertaker
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
Išbalzamuoja ir laidoja ant visokių kapinių; parsamdo automobilius ir karietas veselijom, krikštynom, kitkam.
231 BEDFORD AVE.,
BROOKLYN, N. Y.
Telephone: EVergreen 8-9770

ESTATE OF
BARRY P. SHALINS
(Shalinskas)
FUNERAL HOME
VESTIE E. DAVIS
Licensed Mgr.
84-02 Jamaica Avenue
Opposite Forest Parkway
WOODHAVEN, N. Y.
Suteikiam garbingas laidotuves
$150
Koplyčias suteikiam nemokamai visose dalyse miesto
Tel. Virginia 7-4499

Lietuvių Kūro Kompanija
ĮDEDAME MASTER-KRAFT OIL BURNERS
Į JOSŲ SENĄ AR NAUJĄ ŠILDYTUVĄ
(Steam Boiler)
Mūsų inžinieriai išmieruos jūsų namus ir įdės tinkamą "burner" arba visą garo arba karšto vandenio sistemą. Maloniai suteikiame aprokavimus be jokio mokesčio.
TRU-EMBER FUEL CO., INC.
485 GRAND STREET BROOKLYN, N. Y.
Telefonas EVergreen 7-1661

Office Phone EVergreen 8-1090 Inside Phone EVergreen 4-6485
FLUSHING
Russian & Turkish Baths, Inc.
29-31 Morrell Street Brooklyn, N. Y.

Open Day and Night
Managed by
RHEA TEITELBAUM
Vapor Room, Turkish Room, Russian Room, Large Swimming Pool, Fresh Artesian Water, Restaurant, Barber Shop, Sleeping Accomodations.
Admission 50c, day & night, Saturday night 75c.
SPECIAL RATES PER WEEK
LADIES' DAYS: Mon. and Tues. from 12 a. m. to 11 p. m. After 11 p. m. for gents
GENTS' DAYS: Wed., Thurs., Fri., Sat. and Sunday all day and night

FRANK DOMIKAITIS
RESTAURACIJA
417 Lorimer St. — Brooklyn — "Laisvės" Name
GERIAUSIOS RŪŠIES VALGIAI
Gaminami Europiško ir Amerikoniško stiliaus. Pulkūs, lietuviško namų darbo, kilbasai ir kepta paršiena; gaspadoriškai nuvirti kopūstai ir barščiai.
ATDARA NUO ANKSTI RYTO IKI VĖLAI VAKARO
Vasaros laiku visada yra gražus pasirinkimas pieniškų valgių ir daržovių—virtų ir žalių.

SKELBKITĖS "LAISVĖJE"